

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

DIPLOMOVÁ PRÁCE

*Komparace společnosti s ručením omezeným
a società a responsabilità limitata*

Zpracovala: Barbora Holá

Plzeň 2015

„Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracovala samostatně, a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem ve vědecké práci obvyklým.“

Plzeň, březen 2015

.....

Podpis plným jménem

Na tomto místě bych ráda poděkovala panu JUDr. Tomáši Ficnerovi, Ph.D. za cenné připomínky a odborné rady, kterými přispěl k vypracování této diplomové práce. Také bych ráda poděkovala své mamince za morální a finanční podporu při studiu.

Obsah

Úvod.....	8
1 Společnost s ručením omezeným.....	10
1.1 Základní ustanovení.....	11
1.1.1 Definice společnosti s ručením omezeným.....	11
1.1.2 Účel společnosti s ručením omezeným.....	12
1.1.3 Národnost společnosti s ručením omezeným.....	12
1.1.4 Sídlo společnosti s ručením omezeným.....	13
1.1.5 Obchodní firma společnosti s ručením omezeným.....	14
1.1.6 Základní kapitál.....	15
1.1.7 Společníci společnosti s ručením omezeným.....	15
1.2 Založení a vznik společnosti.....	22
1.2.1 Společenská smlouva a zakladatelská listina.....	22
1.2.2 Stanovy.....	24
1.2.3 Vklady společníků.....	24
1.2.4 Vznik a neplatnost společnosti.....	26
1.3 Orgány společnosti.....	26
1.3.1 Valná hromada.....	27
1.3.2 Statutární orgán.....	31
1.3.3 Dozorčí rada.....	32
1.4 Zrušení a zánik společnosti.....	32
2 Societa a resposabilita limitata.....	35
2.1 Základní ustanovení.....	35
2.1.1 Definice společnosti s ručením omezeným.....	35
2.1.2 Účel společnosti s ručením omezeným.....	36
2.1.3 Národnost společnosti s ručením omezeným.....	36
2.1.4 Sídlo společnosti s ručením omezeným.....	37
2.1.5 Obchodní firma společnosti s ručením omezeným.....	37

2.1.6	Základní kapitál	38
2.1.7	Společníci společnosti s ručením omezeným	39
2.2	Založení a vznik společnosti.....	42
2.2.1	Založení společnosti s ručením omezeným.....	42
2.2.2	Společenská smlouva	44
2.2.3	Stanovy	45
2.2.4	Vklady společníků	46
2.2.5	Vznik a neplatnost společnosti	47
2.3	Orgány společnosti	48
2.3.1	Rozhodování společníků a valná hromada	48
2.3.2	Statutární orgán	53
2.3.3	Dozorčí orgán a statutární auditor	54
2.4	Zrušení a výmaz společnosti.....	55
3	Komparace	57
3.1	Základní ustanovení.....	57
3.2	Založení a vznik společnosti.....	59
3.3	Orgány společnosti	60
3.4	Zrušení a zánik společnosti.....	62
	Závěr.....	63
	Cizojazyčné resumé.....	65
	Použité prameny	66

Úvod

Tématem mojí diplomové práce je komparace společnosti s ručením omezeným a *societa a responsabilita limitata*, jedná se tedy o komparaci české právní úpravy a italské právní úpravy společnosti s ručením omezeným. Přestože oba právní systémy nabízejí druhů obchodních korporací více, vybrala jsem si společnost s ručením omezeným z důvodu její největší popularity u zakladatelů obchodních korporací, jak v České republice, tak v Italské republice.

Vzhledem k faktu, že obě země jsou členy Evropské unie, tedy platí na území obou států volný pohyb osob, služeb, zboží a kapitálu. Je tedy důležité znát předpoklady pro získání podnikatelského oprávnění i v jiných členských státech, jedná se o tzv. „právo usazování“ v jiném členském státě Evropské unie. Toto právo je zakotveno ve Smlouvě o fungování Evropské unie, konkrétně v jejích člancích 49 – 55. Podnikat v rámci Evropské unie lze též přenesením sídla společnosti do cílového členského státu. V tomto postupu musíme, ovšem spatřovat jistou nevýhodu, spočívající v neupravenosti této problematiky právem evropské unie, i přes stálou snahu Evropského parlamentu přimět vypracovat návrh Evropskou komisí k vydání 14. směrnice o přeshraničním přemístění sídla společnosti, dochází tedy pouze k úpravám v jednotlivých právních řádech členských států, které jsou od sebe mnohdy velmi odlišné.

Oba právní systémy byly v minulosti ovlivňovány svojí odlišnou geografii, kulturou, historickým a politickým vývojem. Přestože se jedná o dva právní systémy spadající do kontinentálního právního systému, který na přelomu 18. a 19. století se vyvinul v Evropě na základě recepce římské právní tradice. *„Charakteristické pro něj je to, že je to systém práva psaného, ve vztahu k němuž jsou event. jiné prameny práva toliko prameny subsidiárními, a který – ve své ryzí podobě – zcela vylučuje soudcovskou tvorbu práva.“¹* Kontinentální právní systém dále můžeme členit na pět hlavních okruhů práva – francouzský, rakouský, německý, švýcarský a skandinávských zemí. Zatímco právní systém České republiky jako země, jejíž území bylo součástí rakouské části bývalé Rakousko – Uherské monarchie, spadá do okruhu rakouského práva, jenž se opírá o občanský zákoník z roku 1811, spočívajícím na filozofických základech přirozenoprávního racionalismu, právní systém Italské republiky spadá do okruhu francouzského práva, který je ze všech okruhů práva kontinentálního právního systému

¹ (Knapp, 1995, str. 92)

nejrozsáhlejší a jeho základním pramenem je občanský zákoník (Code civil) z roku 1804, přičemž v tomto okruhu lze vysledovat jistý vliv vyšších soudců na utváření práva. Tudíž můžeme dovést, že v obou právních systémech se vytvořily odlišné rysy, jež lze mezi sebou porovnávat.

Při porovnávání české společnosti s ručením omezeným a italské společnosti s ručením omezeným jsem se zaměřila na takové oblasti právní úpravy, u kterých můžeme konstatovat, že jsou pro společnost s ručením omezeným charakteristické a nabízejí nejvíce odlišností v právní úpravě. Při psaní své diplomové práce jsem vycházela z právní úpravy platné k 1. 1. 2015 a to ze zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a Codice civile, agg. al 28. 11. 2014, kdy rozhodnou částí tohoto zákona je kniha pátá, část pátá.

Celá moje práce je členěna do tří celků, přičemž první dva celky jsou zaměřeny na teoretické vymezení právní úpravy té dané země a poslední celek je částí praktickou, kde dochází k samotné komparaci, tedy cíli mé diplomové práce. Všechny tři celky jsou dále členěny na čtyři podcelky. První podcelek je zaměřen na základní charakteristické rysy společnosti s ručením omezeným. Druhý podcelek pojednává o založení a vzniku společnosti. Třetí podcelek je zaměřen na orgány společnosti a rozhodování společnosti. Poslední čtvrtý podcelek stručně uvádí důvody zániku a zrušení společnosti.

Cílem mé práce je provést komparaci dvou odlišných právních úprav společnosti s ručením omezeným ve dvou členských státech Evropské unie, jímž chci poskytnout pohled na klady a zápory jednotlivých legislativních úprav. Vzhledem ke stále se sbližujícím právním úpravám jednotlivých částí obchodního práva v rámci Evropské unie na straně jedné, a faktu, že společnost s ručením omezeným je poměrně mladým typem obchodní korporace, zvláště na území Italské republiky, kde poslední typ této společnosti vznikl teprve v roce 2012, na straně druhé, tedy tendencím o vyvarování se stávajícími nedokonalostmi legislativní úpravy, může přispět srovnání dvou právních úprav fungujících v rámci Evropské unie, které ve své diplomové práci poskytují.

1 Společnost s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným vznikla jako poslední typ obchodní společnosti zcela z rozhodnutí zákonodárce, aniž by její vznik předurčil historický vývoj, a to na konci 19. století ve sjednoceném Německu. Tento německý model byl posléze vzorem pro právní úpravu dalších zemí.²

Z německého práva vycházela také legislativa Rakouska-Uherska³, kde byl v roce 1906 přijat zákon č. 58/1906 ř. z., o společnostech s ručením obmezeným. Po rozpadu Rakouska-Uherska a vzniku samostatného státu, První československé republiky, byla právní úprava s. r. o. recipována a to beze změny.⁴ Ovšem již v roce 1920 vstoupil v účinnost „zákon č. 271/1920 Sb. z. a n., kterým se působnost starorakouského zákona rozšířila i na Slovensko a Podkarpatskou Rus.“⁵ Další novely výše zmíněného zákona následovaly po roce 1945 – zákon č. 32/1946 Sb., o sjednocení a úpravě některých poplatkových předpisů a zákon č. 243/1949 Sb., o akciových společnostech. Novely následovalo v roce 1951 úplné zrušení tohoto zákona a to bez náhrady.⁶ Po 40 letech se do československé legislativy s. r. o. vrací zákonem č. 103/1990 Sb., jenž byl novelou hospodářského zákoníku. „Jednalo se pouze o provizorium, o překlenutí do doby přijetí nové legislativní kodifikace, kterou přinesl zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, který nabyl účinnosti 1. 1. 1992.“⁷

Historie současné právní úpravy má základy ve věcném záměru z roku 2000, jenž byl výsledkem komise pro rektifikaci občanského práva, která vznikla při Ministerstvu spravedlnosti již v devadesátých letech. Hlavním zpracovatelem se stal prof. Dr. JUDr. Karel Eliáš. Nový občanský zákoník byl schválen Poslaneckou sněmovnou dne 9. listopadu 2011 a vyhlášen ve Sbírce zákonů pod číslem 89/2012 Sb., dne 22. března 2012.⁸ Tento zákon upravuje obecné záležitosti společné pro veškeré právnické osoby. Speciální právní úpravou k tomuto zákonu je zákon č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních

² (Eliáš, 1997)

³ Zákon č. 58/1906 byl účinný pouze na území Rakouska. Uherská část monarchie se jím odmítla zabývat.

⁴ Zákonem č. 11/1918 Sb. z. a n., o zřízení samostatného státu československého.

⁵ (Dvořák, 2008, str. 5)

⁶ Zákon i samotné existující společnosti s ručením omezeným zrušil zákon č. 141/1950 Sb., občanský zákoník.

⁷ (Dvořák, 2008, str. 5)

⁸ <http://obcanskyzakonik.justice.cz/legislativni-proces/> 2. 2. 2015

korporacích, který obsahuje mimo jiné i paragrafy pojednávající o společnosti s ručením omezeným.

Z těchto dvou právních předpisů primárně vycházejí informace obsažené v celé této kapitole, jelikož jsou stěžejní právní úpravou pro společnost s ručením omezeným.

1.1 Základní ustanovení

V této podkapitole budou stručně objasněni základní ustanovení o společnosti s ručením omezeným. Především se bude jednat o základní nadefinování níže uvedených pojmových znaků a poskytnutí základního vymezení této obchodní korporace.

1.1.1 Definice společnosti s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným je právnickou osobou a zároveň i obchodní společností. Jak již bylo výše řečeno, jedná se o obchodní korporaci, která se skládá ze společenství osob, vytvářejících právě tuto právnickou osobu.

Jako právnická osoba má již od svého vzniku právní subjektivitu, tedy způsobilost k právům a povinnostem i právním úkonům. S. r. o. jako právnická osoba se vymezuje určitými pojmovými znaky. Tyto znaky ovšem nejsou v současné právní vědě striktně určené. Zpravidla se bude jednat o následující pojmy: *„vznik, existence a zánik na základě zákona a v souladu se zákonem, právní subjektivita, způsobilost k právním úkonům, deliktní způsobilost (tzn. civilní a správní odpovědnost), organizační struktura právnické osoby, majetková samostatnost právnické osoby, název právnické osoby, sídlo právnické osoby, národnost právnické osoby.“*⁹

Podle § 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (dále jen „zákon o obchodních korporacích“) společnost s ručením omezeným je obchodní společností, která se řadí mezi kapitálové společnosti a to přesto, že se nejedná o čistě kapitálovou společnost, jelikož vykazuje určité prvky osobní společnosti. Někdy je označována jako smíšený typ. Jako kapitálová společnost může být založena pouze jediným zakladatelem, do jehož rukou jsou soustředěny veškeré podíly.¹⁰

⁹ (Dvořák, 2008, str. 9)

¹⁰ (Havel & Smolíková, 2012)

V zákon o obchodních korporacích je s. r. o. definováno jako „*společnost, za jejíž dluhy ručí společníci společně a nerozdílně do výše, v jaké nesplnili vkladové povinnosti podle stavu zapsaného v obchodním rejstříku v době, kdy byli věřitelem vyzváni k plnění.*“¹¹

Je zcela zřejmé, že toto nadefinování společnosti s ručením omezeným není zcela úplné, ale pro účely této diplomové práce postačující.

1.1.2 Účel společnosti s ručením omezeným

Z dikce zákona vyplývá, že společnosti s ručením omezeným se zakládá za účelem podnikání. Lze tak dovodit z toho, že zákon o obchodních korporacích požaduje k založení společnosti společenskou smlouvu, jejích součástí je mimo jiné předmět podnikání nebo předmět činnost společnosti. Lze tedy říct následující. Předmět podnikání společnosti není nedílnou součástí společenské smlouvy. Ovšem pokud společenská smlouva neobsahuje předmět podnikání, jedná se tzv. fiktivního podnikatele, tedy právnickou osobu, jež je chápána jako podnikatel, přestože nebude realizovat podnikatelskou činnost.

1.1.3 Národnost společnosti s ručením omezeným

Národnost společnosti je určena podle jejího sídla, jež je nutné stanovit při jejím založení a které je zapsáno v příslušném veřejném rejstříku. Za českou právnickou osobu se považuje ta, jejíž sídlo je na územní České republiky. Mohou zde za stejných podmínek též podnikat zahraniční právnické osoby, jež volí ze tří variant – založení osobní či kapitálové společnosti, účast v již existujícím obchodní korporaci (společník či tichý společník) nebo založením odštěpného závodu či pobočky. Odštěpný závod na rozdíl od pobočky musí být zapsán v obchodním rejstříku.

Právnická osoba v průběhu svojí existence může svoji národnost změnit a to přemístěním svého sídla. Zahraniční právnická osoba může svoje sídlo přemístit pouze tehdy, povoluje-li to legislativa státu, v němž má sídlo doposud, nebo nejedná-li se o právnickou osobu v České republice zakázanou podle § 145 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „občanský zákoník“). Při přemístění podává návrh na zápis do obchodního rejstříku, k němuž přiloží rozhodnutí o zvolené právní formě české právnické osoby. Po přemístění sídla se její vnitřní právní poměry - ručení jejích členů a členů orgánů za dluhy právnické

¹¹ (Havel & Smolíková, 2012, str. 22)

osoby (za předpokladu, že vznikly po zápisu přemístění sídla právnické osoby do obchodního rejstříku, jenž se považuje za den účinnost) řídí českým právním řádem.

Přemístění sídla české právní osoby naše právní úprava též povoluje, za předpokladu, že přemístění připouští stát, na jehož území má být sídlo přesunuto či tento právní krok neodporuje veřejnému pořádku. Tento krok může učinit pouze, pokud svůj „*záměr s uvedením adresy nového sídla a právní formy po přemístění zveřejní alespoň tři měsíce přede dnem, jenž zamýšlí změnu provést. Její věřitelé, za předpokladu, že přemístěním sídla by došlo k zhoršení dobytnosti pohledávek v České republice, mohou požadovat jejich dostatečné zajištění svých dosud nesplacených pohledávek do dvou měsíců od zveřejnění.*“¹² Jestliže se věřitelé s právnickou osobou nedohodnou na rozsahu a způsobu zajištění, rozhoduje dále soud. Nevykoná-li právnická osoba rozhodnutí soudu, členové statutárního orgánu ručí za tyto dluhy, jež nebyly zajištěny. Ručení jsou zproštěni ti členové, kterým se povede prokázat, že nevykonání rozsudku se pokoušeli odvrátit s vyvinutím dostatečného úsilí. Členové statutárního orgánu ručí též, za splnění závazku vypořádání člena právnické osoby, který své členství v ní ukončil na základě svého práva podle § 141 občanský zákoník spojeného s nesouhlasem s přemístěním jejího sídla do zahraničí. Výše uvedený závazek je právnická osoba povinna splnit nejpozději v den účinnosti přemístění sídla.

1.1.4 Sídlo společnosti s ručením omezeným

Sídlo společnosti s ručením omezeným spolu s identifikačním číslem (IČ) a daňovým identifikačním číslem (DIČ) patří k jejím identifikačním znakům. Jak vyplývá z výše uvedeného, sídlo právnické osoby má velký význam právě v otázce její národnosti. Dále je místem, na které se mohou obracet třetí osoby, které vykazují vůli jednat s vedením právnické osoby.

Sídlo právnické osoby musí být ustanoveno již v zakladatelském právním jednání, zde postačuje uvést název obce, z důvodu větší komplikovanosti změny v pozdějším období viz níže 2.2.1. Ovšem návrh jejího zápisu do obchodního rejstříku musí obsahovat plnou adresu sídla. Mělo by se jednat o skutečné sídlo, jelikož podle § 137 je každý oprávněn se ho dovolat. Právnická osoba nemůže též argumentovat, že se třetí osoba nedovolává skutečného sídla, pokud tak činí v sídle zapsaném v obchodním rejstříku.

¹² (Eliáš & Svatoš, Občanský zákoník, 2012, str. 23)

Své sídlo mají i odštěpné závody, jenž musí být ze zákona zapsány ve stejném v příslušném veřejném rejstříku. Tímto sídlem je adresa, na které se odštěpný závod nachází.

1.1.5 Obchodní firma společnosti s ručením omezeným

*„Obchodní firma je jméno, pod kterým je podnikatel zapsán do obchodního rejstříku.“*¹³ U společnosti s ručením omezeným zákon o obchodních korporacích vyžaduje též, že jde o tuto právní formu právnické osoby. Pokud název samotný neobsahuje slova „společnost s ručením omezeným“ nahrazuje se toto slovní spojení zkratkou „s. r. o.“ nebo „spol. s r. o.“. Společnost volí pouze jednu ze zkratk.

Od rekonstrukce občanského práva je právní úprava zakotvena, s výjimkou firemního dodatku, v občanském zákoníku, který stanovuje pro obchodní firmu určité zásady. Některé z nich byly přejaty ze staré úpravy (zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů)¹⁴, některé se v českém obchodním právu objevují zcela nově.¹⁵

Zásada nezaměnitelnosti zakazuje takový název společnosti, který by ve třetích osobách mohl vyvolávat dojem, že jde o jinou obchodní firmu nebo by na ně působil klamavě (jak v osobě podnikatele, tak předmětu podnikání). Na tuto zásadu navazuje zásada jednotnosti, která opět formou zákazu, říká, že podnikatel může mít pouze jednu obchodní firmu, a princip volné tvorby jména, která je omezena, jak výše zmíněnou zásadou nezaměnitelnosti, tak právem ochrany, toho podnikatele, jenž jméno použil jako první.

Podle nové právní úpravy se stala obchodní firma majetkovým právem se zásadou, že je dovoleno, vše, co není zakázáno, tudíž je možné jej převést bez převodu závodu. Ovšem při přeměně společnosti na jinou formu právnické osoby, přechází užívání na nástupce pouze tehdy, souhlasí-li s tím. Je-li právních nástupců více, musí se určit, na kterého z nich obchodní firma přejde. Neurčí-li se, nepřechází na žádného z nich.¹⁶

¹³ (Eliáš & Svatoš, Občanský zákoník, 2012, str. 50)

¹⁴ Např. zásada nezaměnitelnosti

¹⁵ Např. zásada jednotnosti

¹⁶ (Kyselová, 2013)

1.1.6 Základní kapitál

Za základní kapitál zákon o obchodních korporacích označuje souhrn veškerých vkladů do obchodní korporace. Přičemž od rekonstrukce se změnila minimální výše povinného vkladu do společnosti s ručením omezeným, které klesla z původních 200.000,- Kč na 1,- Kč, tato částka neplatí v případě, že samotná společenská smlouva určí, že minimální výše vkladu bude vyšší. Tuto na první pohled velmi velkou změnu důvodová zpráva k návrhu zákon o obchodních korporacích vysvětluje tak, že „*pojetí základního kapitálu a vkladu, jakož i jejich výše je změněno. Základní kapitál je věcně sice zachován, nicméně vzhledem ke ztrátě svého významu při ochraně věřitelů je jeho výše liberalizována.*“¹⁷ Právě tento účel základního kapitálu nahrazuje zákon č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon, ze znění pozdějších předpisů, pomocí pravidel - správy majetku s. r. o., wrongful trading či regulací podnikatelských seskupení. Poukazuje se zde hlavně na fakt, že výše základního kapitálu byla pouze účetním pojmem a neodrážela v sobě, v jaké, byť omezené míře, by byla ta daná společnost fakticky schopna plnit.

Změnitelnost výše základního kapitálu společenskou smlouvou lze považovat za důsledek předchozí nedůslednosti přístupu zákonodárce, která by v nejrozumnějším případě následoval řešení použité u osobních obchodních společností, tedy zrušil by základní kapitál de iure, nikoliv pouze de facto, jak je tomu nyní. S výše nastíněnou nedůsledností můžeme spojit i znění § 142 odst. 2 zákon o obchodních korporacích, ve který říká, že stanovení konkrétních podílů může mít rozdílnou výši vkladu.¹⁸

1.1.7 Společníci společnosti s ručením omezeným

„*Společnost s ručením omezeným je soukromoprávní korporací, tedy sdružením osob; výjimku představují sice jednočlenné společnosti, avšak to nic nemění na podstatě věci.*“¹⁹ Osoba, fyzická i právnická, se účastní v obchodní korporaci prostřednictvím svého podílu, jenž je vyjádřen poměrem jejího „*vkladu na tento podíl připadající k výši základního kapitálu, ledaže společenská smlouva neurčí jinak.*“²⁰ Tento podíl označujeme jako podíl společníka. Každý společník

¹⁷ (Bělohávek & kolektiv, 2013, str. 683)

¹⁸ (Bělohávek & kolektiv, 2013), Ministerstvo spravedlnosti se chce v 2. velké novele občanského zákoníku vrátit k minimální výši základního kapitálu stanovenou částkou 200.000,- Kč.

¹⁹ (Dvořák, 2008, str. 81)

²⁰ (Havel & Smolíková, 2012, str. 133)

musí být zapsán do seznamu společníků, kde je uvedeno jeho jméno, bydliště (popřípadě sídlo, jedná-li se o právnickou osobu), doručovací adresu, je-li odlišná od adresy bydliště či sídla, jeho podíl (s označením, odpovídající výši vkladu, počtem hlasů a případné poznámce o kmenovém listu), příplatek²¹, bude-li určena, a den zápisu společníka do seznamu. Společnost tento zápis provádí bez zbytečného odkladu po předchozím prokázání té dané skutečnosti. To platí i o výmazu společníka ze seznamu. Údajů obsažených v seznamu může společnost využít pouze v rámci svých potřeb ve vztahu ke společníkům, jiné použití lze pouze se souhlasem dotčených společníků.

1.1.7.1 Podíl

Definice podílu byla nastíněna již výše. Podíl je z terminologického hlediska věcí nehmotovou, jež tvoří nedělitelný celek. Pokud to připustí společenská smlouva, může jeden společník vlastnit více i různých podílů. Druhy podílů opět vznikají na základě společenské smlouvy. Podíly se dělí na základní a další podíly, přičemž platí, že s jedním druhem podílů jsou spojeny stejné povinnosti a práva. Základním podíl je ten, s nímž se nepojí žádná specifická práva a povinnosti.

Podíl společníka může být vyjádřen též kmenovým listem.²² Jedná se o cenný papír na řad, ovšem s tím specifickým, že není přípustná jeho obchodovatelnost na evropském či jiném regulovaném trhu či jiném veřejném trhu, čím se vylučuje jeho postavení jako investičního nástroje. Kmenový list nemůže být zřízen k podílům, jejich převoditelnost je omezena či podmíněna, jelikož je cirkulačním cenným papírem. Zákon připouští i jeho zastavení.

Na kmenový list jako na listinu jsou kladena potřeba jistých obsahových náležitostí, které jsou jeho obligatorním znakem. Lze § 138 zákon o obchodních korporacích musí v něm být uvedeno následující – označení, že se jedná o kmenový list; jednoznačnou identifikaci společnosti a společníka, výši vkladu připadající na podíl a označení podílu, k němuž je vydán. Zákon připouští vydání i tzv. hromadného kmenového listu, v tomto případě se dalším obligatorní náležitostí stává též označení podílů, které nahrazuje, a jejich počet.

Možností vydávat kmenové listy jako cenné papíry, byť za pravidel výše vymezených, se společnost s ručením omezeným více než, kdy jindy, přiblížila

²¹ Jedná se o povinnost přispět na vytvoření vlastního kapitálu peněžitými prostředky nad společníkův vklad.

²² Stanoví-li tak společenská smlouva.

akciové společnosti. Stávající právní úprava svou snahou částečně smazat rozdíly mezi těmito kapitálovými společnostmi nastupuje kurz anglosaských právních řádů, jenž nerozlišuje mezi těmito právními formami kapitálových společností.²³

1.1.7.2 Práva a povinnosti společníků

Práva a povinnosti společníků ve společnosti s ručením omezeným jsou v praxi neoddělitelná. Společníci si nemohou vybírat, která práva budou dodržovat a která nikoliv, ovšem mohou je upravit odlišně od obecné úpravy ve společenské smlouvě. Neznamená to ovšem, že dojde k úplnému zproštění společníků povinnosti, jedná se pouze o určitou modifikaci zákonné úpravy, nebo že některým z nich budou přiřčena pouze práva a jiných pouze povinnosti.

1.1.7.2.1 Povinnosti společníka

Mezi základní povinnosti patří vkladová povinnost, povinnost ručení za dluhy společnosti, povinnost loajality a povinnost podrobit se usnesením valné hromady.

První z výše jmenovaných povinností je vkladová povinnost, na kterou je navázán i samotný vznik účastenství ve společnosti. Vklad musí být splacen ve lhůtě, kterou stanovuje, buď společenská smlouva, nebo zákon (do 5 let od vzniku povinnosti²⁴). Nedojde-li k splnění této povinnosti, vzniká společnosti nárok na uhrazení též úroku z prodlení, jeho výše je dvojnásobek sazby, jenž je určena u úroku z prodlení podle nařízení vlády č. 142/1994 Sb., nebo ji určí společenská smlouva. V tomto případě může dojít i k vyloučení společníka, toto právo má valná hromada společnosti. Za předpokladu, že dlužný společník má vkladů více, týká se vyloučení pouze vkladu, u něhož nebyla splněna vkladová povinnost.²⁵ Vyloučený společník má právo se s návrhem na vyloučení seznámit, požádat o jeho vysvětlení a doložit i uvést veškeré okolnosti, již mu jsou ku prospěchu. Je-li vyloučen, jeho právem je do 15 dnů od doručení rozhodnutí o vyloučení (toto rozhodnutí musí být písemné) navrhnout, aby došlo k přezkumu rozhodnutí rozhodčí komisí.²⁶ Nevyhoví-li mu komise, může se do 3 měsíců od doručení či od doby, kdy se o něm dozvěděl (ovšem v tomto případě platí ještě

²³ (Bělohávek & kolektiv, 2013)

²⁴ Lhůta se počítá, buď od vzniku společnosti, nebo od převzetí vkladové povinnosti za trvání společnosti.

²⁵ Pokud společenská smlouva nestanoví jinak.

²⁶ Nestanoví-li stanovy jinak.

3letá objektivní lhůta), obrátit na soud s žalobou o neplatnost tohoto právního úkonu.

Zcela novou povinností společníka je povinnost odevzdat kmenový list. Kmenový list se odevzdá na základě zákona. Pokud není kmenový list odevzdán nebo předložen, jednatel vyzívá společníky v prodlení²⁷, aby kmenové listy odevzdali, jinak budou prohlášeny za neplatné. Neplatnost listu se společníkovi oznamuje bez zbytečného odkladu a je též zveřejněna. Za neplatné kmenové listy společnosti vystaví nové, které jsou prodány za cenu přiměřenou. Ostatní společníci zde mají předkupní právo. O prodeji ovšem musí být vyrozuměni i společníci, jejichž kmenové listy byly prohlášeny za neplatné. Tato povinnost postrádá veškerého smyslu, jelikož bývalí společníci do prodeje již nezasahují, přesto je ustanovení § 153 odst. 2 zákon o obchodních korporacích kogentní.

Nepodaří-li se nově vydané kmenové listy prodat do 3 měsíců od prohlášení kmenových listů, které nebyly odevzdány nebo předloženy, za neplatné, musí valná hromada rozhodnout o snížení základního kapitálu a to bez zbytečného odkladu. Nutno podotknout, společnost má právo na náhradu nákladů vzniklých prohlášením kmenových listů za neplatné a vydání nových. Náklady mohou být započítány s pohledávkami společníka za společností. Rozdíl je pak společníkovi vyplacen bez zbytečného odkladu. Výše uvedeným není dotčeno právo společníka na vyplacení částky, jenž odpovídá výši jeho splněné vkladové povinnosti, za předpokladu, že za kmenový list nebyl vydán jiný.

Další povinností společníka, jenž od něj přepokládá plnění je příplatek neboli příplatková povinnost²⁸. Tato povinnost vychází ze společenské smlouvy, která může určit, že valná hromada svým usnesením uloží právě tuto povinnost. Též určuje maximální souhrnnou výši příplatků, jenž nesmí být překročena, a určuje s jakými druhy podílů je příplatek spojen. Příplatek může společník poskytnout i bez povinnosti uložené společenskou smlouvou se souhlasem jednatele. Proti této povinnosti se může bránit společník, který pro příplatkovou povinnost nehlasovat, tím že vystoupí ze společnosti do jednoho měsíce ode dne, kdy valná hromada o ní rozhodla. Právo vystoupení má pouze ten společník, který svojí vkladovou povinností vázanou na podíl, ke kterému vznikla povinnost

²⁷ Stejným způsobem jako se svolává valná hromada.

²⁸ Jde o příplatek peněžitý i nepeněžitý.

příplatková, zcela splnil. Vystoupení se stává účinným posledním dnem měsíce, v němž došlo k písemnému oznámení o vystoupení.²⁹

Nesplní-li společník příplatkovou povinnost, společnosti vzniká právo na úrok z prodlení za stejných podmínek jako u neplnění vkladové povinnosti. Příplatek může být též společníkovi v poměrné výši vrácen, rozhodne-li o tom valná hromada v případě, že převyšuje ztrátu společnosti.³⁰

Mezi další základní povinnosti společníka patří povinnost loajality. Tato povinnost stojí na principu dobrovolné účasti společníka ve společnosti. Z této zásady, pak vycházejí další dílčí povinnosti – např. jednat v souladu s dobrými mravy, dodržování společenské smlouvy atd. *„Princip loajality je zároveň i výkladovým pravidlem, v jehož rámci je možné a nutné interpretovat výše nastíněné dílčí povinnosti společníka vůči společnosti, může mít ovšem i regulační funkci v situaci, kdy určité konání či opomenutí není postihnuto přímou právní úpravou a konečně může mít i sankční funkci, kdy by posouzení určitého konání nebo opomenutí podle přímého zákonného ustanovení mohlo vést k nespravedlivému nebo nemravnému rozhodnutí.“*³¹ Zatímco v jiných zemích je povinnost loajality rozvíjena soudní judikaturou, v České republice tomu tak převážně není, výkladu této povinnosti se zatím ujal Nejvyšší soud České republiky – např. s. zn. 29 Cdo 1441/2012.

K základním povinnostem též patří povinnost ručení za dluhy společnosti. Ručení každého společníka je limitováno § 132 odst. 1, zákon o obchodních korporacích, jenž stanovuje, že za dluhy společnosti ruší společníci nerozdílně a společně, ovšem pouze do výše, ve které nesplatili svoji vkladovou povinnost. Nesplnění vkladové povinnosti se posuzuje podle stavu, který je zapsán v obchodním rejstříku v době, kdy věřitel vyzval společníky k plnění.

Povinnostem společníka dále patří zákaz konkurence a otázka střetu zájmů. Střed zájmů se promítá v zákazu zneužití postavení společníka ve společnosti, jehož cílem je její poškození nebo poškození věřitelů či jiných osob.³²

Zvláštní povinnost je stanovena pro společníka jednočlenné společnosti. Ten je povinen opatřit písemnou smlouvu uzavřenou mezi jím a jednočlennou

²⁹ Právo vystoupení může být modifikováno společenskou smlouvou.

³⁰ Příplatek se nemusí vracet pouze poměrně podle výše, v jaké byl poskytnut, za předpokladu, že tak rozhodne valná hromada. Nejprve se vrací příplatek poskytnutý společníkem na základě příplatkové povinnosti založené společenskou smlouvou.

³¹ (Dvořák, 2008, str. 172)

³² (Dvořák, 2008)

společností úředně ověřenými podpisy. Výjimkou je pouze smlouva uzavřená v rámci obvyklého obchodního styku s podmínkami v něm běžnými.

1.1.7.2.2 Práva společníků

Práva společníků lze rozdělit dále do 3 podskupin – základní, doplňková a práva menšinových společníků. Základními právy jsou právo na podíl na zisku, právo na vypořádání společníka³³, právo hlasovací a kontrolní. Doplňkových práv je mnoho, můžeme jmenovat např. společnickou žalobu, právo disponování s podílem.

Právo společníka na podíl na zisku patří mezi základní práva, jak již bylo v úvodu řečeno. Poměr podle, kterého se podílejí na zisku, o němž rozhodla valná hromada, že je určen k rozdělení, se odvíjí od poměru jejich podílů³⁴ a vyplácí se v penězích³⁵. Částka, jež je rozklenována, nesmí přesáhnout svojí výší hospodářského výsledku v posledním skončeném účetním období. Ta může být zvýšena o zisk, který nebyl v předchozích obdobích rozdělen, nebo naopak ponížena o ztrátu v nich vytvořenou či o příděly do rezervního a jiných fondů. Podíl je vyplácen za náklady společnosti, která nese i nebezpečí. Vyplácí se na adresu společníka či bezhotovostním převodem na účet. Pokud je s podílem spojen pevný podíl na zisku, nevyžaduje se zde o tom usnesení valné hromady. Tento podíl musí být splacen do 3 měsíců od doby, kdy byla schválena účetní závěrka, ze které právo na podíl na zisku vplynulo.³⁶

Dalším ze základních práv společníků je právo hlasovací a kontrolní (a s ním spojené právo na informace). Hlasovacím právem společník vykonává své právo na podílení se na řízení společnosti, přičemž tak činí na valné hromadě, ale i mimo ni. Společník toto své právo může vykonávat, buď osobně, nebo v zastoupení (Zastupující musí předložit písemnou plnou moc a musí z ní být patrné, jestli je společník zastoupen pouze na této valné hromadě nebo je zastoupení platné pro několik.). Podmínky hlasování stanovuje společenská smlouva.

Společníkovi může být toto právo nepřiznáno a to tehdy, pokud by se zájem společníka dostal do rozporu se zájmem společnosti či společník porušuje nebo naopak je v prodlení v plnění určitých povinností jemu vzniklých vůči

³³ Nastává při zániku účastenství i při zániku společnosti samé.

³⁴ Neurčí-li společenská smlouva jinak.

³⁵ Neurčí-li společenská smlouva jinak.

³⁶ (Havel & Smolíková, 2012)

společnosti.³⁷ zákon o obchodních korporacích taxativně vymezuje tyto případy. Jedná se o situace, kdy valná hromada rozhoduje o nepeněžitém vkladu společníka, o jeho vyloučení (nebo podání návrhu na vyloučení soudem), o prominutí nesplnění jeho povinnosti, o jeho odvolání z funkce člena orgánu společnosti (za předpokladu, že porušil povinnosti při výkonu jeho funkce) anebo je v prodlení s povinností vkladovou či příplatkovou. Tento zákaz ovšem neplatí, pokud jednají všichni společníci ve shodě.³⁸

Svoje právo kontrolní společník vykonává za pomoci práva na informace, zakotveném v zákoně o obchodních korporacích. Toto své právo vykonává, jak na valné hromadě, tak mimo ni. Samotné právo spočívá v právu na nahlížení do dokladů společnosti a jejich následné kontrole, požadování informací o společnosti od jednatelů.³⁹ Stejně jako hlasovací právo i k tomuto právu může být zmocněn zástupce, za předpokladu, že bude vázán alespoň stejnou mlčenlivostí jako společník.⁴⁰

Informace mohou jednatelé odmítnout zcela nebo jen z části tehdy, když se jedná o informaci utajovanou nebo naopak společník žádá informaci veřejně dostupnou. Pokud dojde ke sporu mezi společníkem a jednatelem v případě neposkytnutí informace, společník se může do 1 měsíce od oznámení o odmítnutí poskytnutí obrátit na soud.

Posledním ze základních práv společníka je právo na vypořádací podíl. Toto právo společníkovi vzniká, pokud ukončil svoji účast ve společnosti za jejího trvání, přičemž ze společnosti může vystoupit za předpokladů stanovených zákonem o obchodních korporacích, uzavřít dohodu o ukončení účasti, být vyloučen či může být jeho účast zrušena soudem. Zákon o obchodních korporacích kromě těchto hlavních typů zániku účasti připouští ještě další způsoby v § 206.

Společnost podíl, který se stane zaniknutím účasti společníka uvolněným, bez zbytečného odkladu nejméně za přiměřenou cenu. Předkupní právo patří ostatním společníkům, pokud ho využije více z nich, dojde k rozdělení uvolněného podílu podle poměru jejich stávajících podílů. Vypořádací podíl se rovná výtěžku z prodeje uvolněného podílu po započtení pohledávek a odečtení nákladů. Jestliže se nepodaří podíl prodat ve lhůtě, jež je stanovena na 3 měsíce od doby zániku účasti společníka ve společnosti, určuje se výše vypořádacího

³⁷ (Petráček, 2014)

³⁸ (Havel & Smolíková, 2012)

³⁹ Právo může být obohaceno o další „podpráva“ společenskou smlouvou.

⁴⁰ (Havel & Smolíková, 2012)

podílu k tomuto dni z vlastního základního kapitálu, který je zjištěn z účetní uzávěrky k němu sestavené. Podíl se vyplácí do 1 měsíce od uplynutí výše zmíněné lhůty, poté má společnost povinnost bez zbytečného odkladu (nejpozději do 1 měsíce od vyplacení) rozhodnout o přechodu tohoto podílu na zbývající společníky nebo o snížení základního kapitálu o vklad společníka, který svoji účast ve společnosti ukončil. Pokud tak neučiní, soud nařizuje její likvidaci.

1.2 Založení a vznik společnosti

„Proces konstituování společnosti lze rozdělit na dvě základní etapy, a to na fázi zakládání a na fázi vzniku společnosti.“⁴¹ Jedná se o poměrně zdoluhavý proces, na jehož začátku stojí zakladatelé. U společnosti s ručením omezeným jako kapitálové společnosti může být zakladatel pouze jeden, jelikož zákon o obchodních korporacích umožňuje jednočlennou společnost. Zakladatelem může být právnická i fyzická osoba, jestliže to právní předpisy nevyklučují. Před vznikem společnosti je nutné získat oprávnění k předmětu podnikání, s tím spojením podání žádosti na vydání živnostenského oprávnění, splacení určité části vkladů, určení správce vkladů, založení bankovního účtu, registrace na úřadech, sepsání společenské smlouvy či zakladatelské listiny, sepsání stanov a podání návrhu na zápis společnosti do Obchodního rejstříku.

Od založení společnosti k návrhu zápisu do Obchodního rejstříku nesmí být překročena lhůta 6 měsíců, pokud se to tak stane, považuje se za to, že zakladatelé odstoupili od společenské smlouvy. V jednočlenné společnosti založené zakladatelskou listinou se nejedná o odstoupení od smlouvy, avšak o zánik právního jednání, který je způsoben marným uplynutím lhůty. Zákon o obchodních korporacích ovšem připouští změnu této lhůty společenskou smlouvou.

1.2.1 Společenská smlouva a zakladatelská listina

„Společenská smlouva je základním a nejdůležitějším dokumentem v životě s. r. o.. S jistou nadsázkou je možné ji označit za „ústavu s. r. o.“, za dokument nejen zakládající, nýbrž zásadní.“⁴² Jedná se o smlouvu dvou- nebo vícestrannou. Za její zvláštní rys lze také považovat fakt, že její ustanovení nezavazují jen její účastníky, ale i samotnou společnost. Společenská smlouva díky požadovanému

⁴¹ (Dvořák, 2008, str. 55)

⁴² (Dvořák, 2008, str. 60)

notářskému zápisu je veřejnou listinou. Jestliže dojde k nedodržení této formy, je absolutně neplatná.

Náležitosti, které obsahuje společenská smlouva, lze rozdělit do dvou kategorií – obligatorní a fakultativní. Obligatorní náležitosti vyjmenovaná především § 146 zákon o obchodních korporacích, ale najdeme je i jinde v tomto zákoně, např. § 17 odst. 2. Obligatorní náležitosti může dále dělit na ty, jež lze vypustit po splnění určité povinnosti, a na ty, u nichž to není možné. Za vypustitelné po splnění vkladové povinnosti se považují následující náležitosti: určení správce vkladů, zakladatelské určení jednatele či jednatelů a členů jiných orgánů společnosti, jenž podle zákon o obchodních korporacích volí valná hromada, veškeré nutné náležitosti uvedené u nepeněžitého vkladu⁴³ a vkladovou povinnost zakladatelů spolu s lhůtou pro splnění. Naopak mezi nevypustitelné obligatorní náležitosti společenské smlouvy patří: firmu společnosti, předmět činnosti či podnikání společnosti, určení společníka (pomocí jména, bydliště či sídla) a jeho druhu/ů podílu/ů spolu s právy a povinnostmi s nimi spojenými (za předpokladu, že různé druhy podílů společenská smlouva povoluje), výši vkladu či vkladů, která připadá na podíl či podíly, výši základního kapitálu a počet jednatelů, včetně vymezení způsobu, jakým budou za společnost jednat.⁴⁴

I fakultativní náležitosti společenské smlouvy lze dělit do dvou kategorií – obvyklé a nahodilé. Za obvyklé fakultativní náležitosti považujeme ty záležitosti, jež uvádějí zákon o obchodních korporacích v souvislosti s dispozitivním odkazem, např. způsob rozhodování valné hromady, reprezentování podílu kmenovým listem, zřizování dozorčí rady a její působnost.⁴⁵ Nahodilými fakultativními náležitostmi jsou naopak ty, na něž zákon o obchodních korporacích nepamatuje, jedná se např. poskytnutí zvláštních sociálních výhod zaměstnancům.⁴⁶

Společenská smlouva může být v průběhu trvání společnosti změněna, ovšem nemůže být zrušena ani při nahrazení novou společenskou smlouvou. Lze ale již zrušit některá její ustanovení, jestliže se nejedná o její obligatorní náležitosti, tak i bez náhrady. Změna společenské smlouvy může změněna dohodou všech společníků, rozhodnutím valné hromady, přičemž jeho důsledkem je právě ona změna a za podmínky, že z rozhodnutí valné hromady není patrné,

⁴³ Jeho popis, ocenění, částku, která se započítává na emisní kurs, osoba znalce.

⁴⁴ (Havel & Smolíková, 2012)

⁴⁵ (Bělohávek & kolektiv, 2013)

⁴⁶ (Dvořák, 2008)

jakým způsobem bude provedena změna, o změnu provede jednatel. Každá z výše uvedených změn vyžaduje formu veřejné listiny.

Jednočlenná společnost se na rozdíl od vícečlenné nezakládá společenskou smlouvou, ale zakladatelskou listinou ve formě veřejné listiny, jedná se o jednostranné právní jednání. Ustanovení o společenské smlouvě lze přiměřeně použít i na zakladatelskou listinu. V průběhu trvání společnosti může dojít ke změně počtu společníků, tedy i změně druhu zakládající veřejné listiny – ze zakladatelské listiny na společenskou smlouvu a obráceně.

1.2.2 Stanovy

Zákon o obchodních korporacích zahrnuje pod pojem společenská smlouva i zakladatelskou listinu a stanovy společnosti. Došlo tedy ke zkrácení dispozitivního odkazu z „nestanoví-li společenská smlouva a stanovy jinak“ na „nestanoví-li společenská smlouva“. Stanovy jsou fakultativním dokumentem společnosti, pojednávajícím o její vnitřní organizaci. Vzhledem k tomu, že jsou zřizovány na základě ustanovení společenské smlouvy i režim změn nebo úplného zrušení se řídí podle ní.

1.2.3 Vklady společníků

Před tím než je podán návrh na zápis do Obchodního rejstříku, musí být splaceno celé vkladové ážio a 30 % z každého peněžitého vkladu. Vklady společníků jsou tedy obligatorní podmínkou pro založení společnosti. „*Vkladem je peněžní vyjádření hodnoty předmětu vkladu.*“⁴⁷ Za předmět vkladu se považuje věc, jež společník chce vložit do společnosti, jak již z úvodní věty v této části vyplývá, právní úprava připouští, aby jím byl peněžit, tak i nepeněžitý vklad. Pro vklady u společnosti s ručením omezeným je stanovena minimální výše vkladu 1,- Kč.⁴⁸ Tyto vklady pak tvoří základní kapitál společnosti.

1.2.3.1 Peněžitý vklad

Peněžitými vklady se rozumí peníze v hotovostní či bezhotovostní podobě, v české měně nebo i zahraniční, jedinou podmínkou je zde, že se musí jednat o měnu platnou. Jedná-li se o peněžitý vklad v zahraniční měně je zde nutný přepočítání na českou měnu. Tento druh vkladů nemusí být při podání návrhu na zápis společnosti do obchodního rejstříku splacen zcela, postačuje oněch

⁴⁷ (Havel & Smolíková, 2012, str. 6)

⁴⁸ Nestanoví-li společenská smlouva jinak.

30 % u každého vkladu. Splacení zbývající části se uskutečňuje do lhůty, kterou stanovila společenská smlouva.

1.2.3.2 Nepeněžitý vklad

Nepeněžitým vkladem může být movitá i nemovitá věc, která bude využitelná vzhledem ke vztahu k předmětu činnosti či podnikání společnosti. Naopak zákon o obchodních korporacích vylučuje, aby se nepeněžitým vkladem staly práce nebo služby. Nepeněžitý vklad musí být oceněn znalcem, který je vybrán zakladateli⁴⁹, ti též jsou povinni uhradit náklady za znalecký posudek, pokud společnost nevznikne, jinak má tuto povinnost sama společnost.

Znalecký posudek musí obsahovat popis nepeněžitěho vkladu, metodu, jenž znalec při ocenění použil, částku, na níž byl tento vklad oceněn a samozřejmě odůvodnění, jak se k částce ocenění dobral.

Zákon o obchodních korporacích ovšem připouští i výjimky, kdy se znalecký posudek u nepeněžitých vkladů nevyžaduje. Subsidiárně se zde použije ustanovení upravující tento režim u akciové společnosti. Jedná se však pouze o situace při zvyšování základního kapitálu již v průběhu existence společnosti.

S nepeněžitým vkladem je spojen pojem vkladové ážio. Tím se označuje rozdíl mezi cenou nepeněžitěho vkladu uvedenou ve znaleckém posudku a výší vkladu toho daného společníka. Vkladové ážio nevzniká jen tehdy, je-li ve společenské smlouvě uvedeno, že výše vymezený rozdíl se vrací zakladateli.

1.2.3.3 Správce vkladů

Zakladatelé ve společenské smlouvě uvedou, koho zvolili jako správcem vkladů. Touto osobou může být i zakladatel nebo banka, v jejím případě se musí jednat pouze o peněžitě vklady. Úkolem správce vkladu je přijímat a spravovat splacené či vnesené předměty vkladů. Je povinen založit budoucí společnosti bankovní účet, na něž společníci zasílají či skládají své peněžitě vklad, přičemž je zde stanoven zákaz manipulace s těmito finančními prostředky do doby, než bude společnost zapsána v obchodním rejstříku. Připouští se pouze dvě výjimky za předpokladu jejich osvědčení bance, a to pokud se jedná o zřizovací výdaje nebo ke vzniku společnosti nedojde a je nutné vrátit vklady zakladatelům.

Vnesení nepeněžitěho vkladu se provádí podle jeho druhu. Pro konkrétní druhy způsob jejich vnesení stanovuje zákon o obchodních korporacích.

⁴⁹ Za existence společnosti je vybírán jednatelem.

Správce vkladu vydává osobě, jež je oprávněna podat návrh na zápis společnosti do obchodního rejstříku, písemné prohlášení o splnění vkladových povinností nebo jejich částí, s konkrétností na jednotlivé vkladatele. Spolu s tímto prohlášením předkládá i samotný návrh na zápis do obchodního rejstříku. Uvede-li ve svém prohlášení vyšší částku, než která byla reálně splacena, ručí za tento rozdíl věřitelům vzniklé společnosti. Toto ručení zaniká, pokud nebyla pohledávka vůči společnosti u soudu uplatněna do 5 let od vzniku.

1.2.4 Vznik a neplatnost společnosti

Pokud byla sepsána a podepsána společenská smlouva, byl dokončen proces zakládání společnosti. V tomto okamžiku společnost ještě neexistuje, ovšem lze za ní již jednat jejím jménem. Ten, kdo za ní jedná, je zavázán a oprávněn sám, společnost může tři měsíce po vzniku účinky těchto jednání převzít. Pokud tak učiní je oprávněna a zavázána z těchto jednání již od počátku.

Po získání všech příslušných dokumentů, jež jsou uvedeny v úvodu této podkapitoly, může být podán návrh na zapsání společnosti do obchodního rejstříku k místně příslušnému krajskému soudu. Soud je o návrhu povinen rozhodnout do 5 dnů nebo vyzvat k odstranění vad. Společnost vzniká dnem zápisu do obchodního rejstříku.

Po té, co společnost vznikne, nelze již se domáhat určení, že ke vzniku nedošlo a z toho důvodu požadovat zrušení jejího zápisu do obchodního rejstříku. Toto volné přenesení obsahu § 128 občanský zákoník, vychází ze zásady ochrany práv nabytých v dobré víře a principu ochrany třetích osob. Pokud by právní úprava domáhání se nevzniknutí společnosti připouštěla a stalo by se tak. Muselo by se za neplatné určit i její právní úkonů, neboť k jejich uzavření došlo se subjektem, jenž neexistoval.

O neplatnosti společnosti může tedy rozhodovat soud pouze do vydání pravomocného rozhodnutí o zapsání společnosti do obchodního rejstříku, poté již nikoliv.

1.3 Orgány společnosti

„Společnost s ručením omezeným je právnickou osobou. Z toho plyne dvojí, totiž že nemůže sama jednat stejným způsobem, jako tak činí fyzické osoby, a dále za druhé, že musí nutně mít určitou organizační strukturu. Za účelem zajištění obojího konstruuje zákon o obchodních korporacích její orgány

a vymezuje jejich působnost jednat interně v rámci společnosti a také navenek, ve vztahu k třetím osobám.“⁵⁰ I zde rozlišujeme dva druhy orgánů společnosti – obligatorní a fakultativní. Obligatorními orgány společnosti jsou valná hromada a statutární orgán. Fakultativním orgánem společnosti je dozorčí rada.

1.3.1 Valná hromada

„Valná hromada je pojímána jako nejvyšší orgán společnosti. Tato definice není zcela přesná, neboť nejvyšší orgán společnosti představují její společníci, nikoliv ovšem jako jednotlivci, nýbrž právě všichni kolektivně dohromady.“⁵¹ Právě pomocí valné hromady vykonávají své právo podílet se na řízení společnosti, ovšem mohou i mimo ni. S tím je spojen princip rovného postavení společníků či zacházení s nimi, jež zakotvuje samotná Listina základních práv a svobod. Lze říct, že společníci jsou si rovni nejen před zákonem, ale i před společenskou smlouvou.

1.3.1.1 Působnost valné hromady

Pro valnou hromadu je vymezena určitá působnost, kterou můžeme dělit na zákonnou a zákonem neurčenou (jedná se o tu působnost, jež jí svěřena společenskou smlouvou nebo usnesením jí samé). Vzhledem k faktu, že valná hromada je nejvyšším orgánem společnosti, svěřuje jí zákon určité zásadní otázky ohledně existence a fungování společnosti. Vychází se zde ze skutečnosti, že společnost vznikla a existuje z vůle společníků a je tvořena jejich investovanými majetkovými hodnotami.

Zákonná působnost valné hromady je nadefinována v některých písmenech § 190 zákon o obchodních korporacích. Jedná se o taková ustanovení, která valné hromadě přísluší ze zákona bez dalšího, tedy nemůžou jí být odňaty společenskou smlouvou ani stanovami. Např. schvalování účetní závěrky, volba a odvolání jednatele, případně dozorčí rady, za předpokladu, že byla zřízena, nebo schvalování smlouvy o tichém společníkovi, rozhodování o změnách výše základního kapitálu či schvalování finanční asistence atd.

Společenská smlouva může určit další působnost valné hromady nebo zákonem stanovenou působnost jí neodebírat. Např. volba a odvolání likvidátora, schvalování udělení a odvolání prokury.

⁵⁰ (Dvořák, 2008, str. 199)

⁵¹ (Dvořák T. , 2011, str. 5)

Valná hromada si může svou působnost rozšířit sama svým unesením. Vyhrazuje si tak působnost, jež podle právní úpravy přísluší jiným orgánům společnosti s ručením omezeným.

1.3.1.2 Svolení valné hromady

Jednateli náleží povinnost svolat valnou hromadu, alespoň jeden krát za účetní období.⁵² A to z důvodu nutnosti projednání řádné účetní závěrky, což se musí odehrát nejpozději 6 měsíců od posledního dne předcházejícího účetního období.⁵³ Pokud společnost nemá jednatele či si jednatel dlouhodobě neplní své povinnosti, valnou hromadu svolává jakýkoliv ze společníků. Může jí svolat i dozorčí rada, pokud to vyžadují zájmy společnosti. O svolání valné hromady může požádat i kvalifikovaný společník, jím nebo jimiž jsou ti, jejichž vklady tvoří 10 % základního kapitálu nebo 10 % z podílů na hlasovacích právech k projednání jimi navržených záležitostí. Pokud jednatel tak neučiní do 1 měsíce od doby, kdy mu je doručena žádost o svolání, či se valná hromada nekoná v přiměřené lhůtě a není-li svolání zjevně neopodstatněné, může ji svolat sám kvalifikovaný společník.

Každému společníkovi je zaslána pozvánka o svolání valné hromady, která obsahuje pořad a návrh usnesení a to nejméně 15 dní před dnem jejího konání.⁵⁴ Požadavkem na pozvánku je její písemná forma. V té se zasílá na adresu společníka uvedenou v seznamu společníků.⁵⁵ Společník se toho svého práva, být včas svolán na valnou hromadu, může vzdát v úředně ověřeném prohlášení.

Záležitosti, jež nejsou uvedeny v pořadu plánované valné hromady, mohou být zařazeny až při ní, jen za předpokladu že s tím budou souhlasit všichni společníci. Zákon o obchodních korporacích klade požadavky i na dobu a místo konání, které musí být určeno tak, aby nedocházelo k nepřiměřenému omezení práva účastnit se valné hromady žádné společníka.

Účast společníků na valné hromadě není povinná, ovšem jednatel musí být přítomen vždy.

⁵² Neurčí-li zákon nebo společenská smlouva jinak. Např. pokud jednatel zjistí, že společnosti hrozí úpadek nebo je-li ohrožen cíl sledovaný společností, svolá valnou hromadu bez zbytečného odkladu. V tomto případě společnosti i navrhne případné vhodné opatření.

⁵³ (Havel & Smolíková, 2012)

⁵⁴ Neurčí-li společenská smlouva jinak.

⁵⁵ Neurčí-li společenská smlouva jinak.

1.3.1.3 Průběh valné hromady

Na počátku valnou hromadu řídí svolatel, ovšem jen do té doby, než se zvolí předseda a zapisovatel. Pokud ke zvolení nedojde, řízení svolateli neodpadá, ten pak určí zapisovatele. Ten запиše všechny přítomné společníky společnosti do listiny přítomných a to jménem, ke kterému je připojeno adresa sídla či bydliště s patřičným počtem hlasů, kterým ten daný společník na valné hromadě disponuje.

Další povinností zapisovatele je vyhotovení zápisu z jednání valné hromady, pro něž je stanovena lhůta 15 dní ode dne, kdy došlo k jejímu ukončení. Když je zápis dokončen, musí být bez zbytečného odkladu opatřen podpis zapisovatele a předsedy (případně svolatele nebyl-li předseda zvolen) a odeslán všem společníkům.

Obsahové náležitosti zápisu z jednání valné hromady jsou taxativně vymezeny v § 189 odst. 1 zákon o obchodních korporacích. K zápisu je též nutno přiložit veškeré návrhy, prohlášení předložené na valné hromadě a listinu přítomných.

1.3.1.4 Hlasování

Každý společník má právo se podílet na chodu společnosti. Toto právo vykonává právě na valné hromadě nebo mimo ni a to v souvislosti se svým hlasovacím právem, které nelze oddělit od podílu společníka na společnosti. Právě podle jeho druhu je pak stanoven určitý počet hlasů na jeden podíl. Je tedy přípustné, aby společník disponoval více hlasy, tyto hlasy ovšem, pokud jsou vázány na jediný podíl, nemůže je rozdělit, tak aby ve své podstatě si odporovaly. Ovšem má-li společník k dispozici více podílů, připouští se, aby hlasoval za každý podíl jinak.

Existují ovšem situace, kdy společník své právo nevykonává, tedy případy, kdy je jeho hlasovací právo právní úpravou společnosti s ručením omezeným zakázáno. Tato situace nastává tehdy, když je společník v prodlení s plněním vkladové povinnosti. Zde můžeme vysledovat jistou paralelu hlasovacího práva spojenou právě neoddělitelně s podílem. Není-li vklad, od něhož se odvíjí podíl, splaceno, není plně naplněn i podíl a s ním spojené hlasovací právo. To samé platí i u příplatkové povinnosti.⁵⁶

⁵⁶ (Havel & Smolíková, 2012)

Dalšími situacemi, kdy nastává zákaz hlasovacího práva společníka, jsou případy, při nichž valná hromada rozhoduje o nepeněžitém vkladu, toho daného společníka, či o jeho vyloučení nebo o podaném návrhu na jeho vyloučení soudem, ale i situace, kdy rozhoduje o prominutí splnění povinnosti jeho nebo osoby, s nimiž jedná ve shodě, ale i tehdy jedná-li se o jeho odvolání z funkce člena orgánu společnosti na základě porušení povinností, které mu byly uloženy v souvislosti s výkonem této funkce.

Hlasování může být prováděno přímo na valné hromadě nebo mimo ni. Při volbě členů orgánů společnosti, pokud tak ovšem určí společenská smlouva, se užije kumulativního hlasování. Tento způsob hlasování spočívá v tom, že společníkovi hlasy se vynásobí počtem volených míst členů orgánů společnosti. Společník má právo je využít všechny pro jednu osobu nebo je rozdělit mezi osob více, specifikem také je fakt, že se o každé osobě hlasuje zvlášť. Zvoleny jsou ty osoby, pro něž byl odevzdán nejvyšší počet hlasů. S tímto způsobem je pak i spojeno specifický způsob odvolávání takto zvolených členů orgánu společnosti.⁵⁷

Za hlasování mimo valnou hromadu můžeme označit rozhodování per rollam a dodatečné písemné hlasování společníků, kteří se neúčastnili té dané valné hromady.⁵⁸ Rozhodování per rollam se provádí zasláním návrhu rozhodnutí na adresy společníků ze seznamu společníků osobou, která má právo být svolatele. Lhůta pro vyjádření je 15 dní⁵⁹. Její počítání začíná ode dne doručení. Nedoručí-li v této lhůtě společník svou odpověď, platí, že s návrhem nesouhlasí.

Dodatečné hlasování společníků *„je aplikovatelné zejména při absenci usnášeníschopnosti valné hromady. Přítomní společníci mohou hlasovat stran předkládaného návrhu, resp. návrhů usnesení, a nepřítomným společníkům bude toto zasláno k vyjádření jejich dodatečného souhlasu.“*⁶⁰ Nepřítomní společníci musí vykonat své hlasování nejpozději do 7 dnů ode dne, kdy se konala valná hromada. Na souhlas jsou kladeny podmínky úplnosti a bezpodmínečnosti.

⁵⁷ Pro odvolání takto zvoleného člena, musí hlasovat většina těch členů, kteří hlasovali pro jeho zvolení či jejich právních nástupců. To se nevyžaduje, porušil-li člen orgánu společnosti závažně své povinnosti.

⁵⁸ Oba dva způsoby jsou přípustné pouze, nevylučuje-li společenská smlouva.

⁵⁹ Neurčí-li společenská smlouva jinak.

⁶⁰ (Bělohávek & kolektiv, 2013, str. 785)

1.3.1.5 Usnesení

„Valná hromada rozhoduje usnesením.“⁶¹ Své usnesení přijímá povětšinou prostou většinou hlasů společníků, jež jsou na ní přítomní, přičemž za usnášení schopnou hromadu označujeme tu, na níž jsou přítomni společníci mající alespoň polovinu všech hlasů.⁶² Zákon o obchodních korporacích stanovuje, kdy je přijetí návrhu usnesením potřeba dvoutřetinové většiny hlasů všech společníků či určitého specifikovaného okruhu z nich nebo všech, a to v § 171. O takovýchto skutečnostech musí být pořízeno osvědčení v podobě veřejné listiny a jejich účinky nastanou až zápisem do obchodního rejstříku.

Výše uvedený zákon stanovuje ve svých § 191-193 podmínky a legitimaci s podání návrhu na neplatnost usnesení valné hromady. Stručně shrnuto, návrh musí být podán v subjektivní 3 měsíční a objektivní roční lhůtě osobou oprávněnou za předpokladu, že tato osoba podala proti rozhodnutí protest (to neplatí, nebyl-li na valné hromadě přítomen).

1.3.2 Statutární orgán

Je jím jeden nebo více jednatelů, ti, pokud tak určí společenská smlouva, tvoří kolektivní orgán. K pravomocem jednatele patří obchodní vedení společnosti, zajištění řádného vedení vyžadované evidence a účetnictví, poskytování informací společníkům o věcech společnosti, po předchozí podané žádosti atd.

Jednatel je buď určen zakladateli, nebo volen valnou hromadou. Zemře, odstoupí nebo je odvolán, má valná hromada povinnost do 1 měsíce zvolit nového, pokud tak neučiní, soud na návrh oprávněného osobu jednatele jmenuje. Jedná se o přechodné ustanovení a s poukazem na právo společníků podílet se na řízení společnosti, funkce jmenovaného jednatele zaniká zvolením nového jednatele na valné hromadě. Činnost jednatele může být omezena pouze společenskou smlouvou, přičemž musí tak dojít souhlasem všech společníků.

Na osobu jednatele jsou vyžadovány jisté kvalifikované znaky zákazu konkurence. Jen nemusí splňovat pouze tehdy, svolí k tomu všichni společníci. Jedná se např. o podnikání v předmětu činnosti či podnikání totožném jako má společnost.

⁶¹ (Havel & Smolíková, 2012, str. 29)

⁶² Neurčí-li společenská smlouva jinak. Také se vychází z předpokladu, že 1,- Kč vkladu = jeden hlas, ale i zde platí, pokud společenská smlouva neurčí jinak.

1.3.3 Dozorčí rada

Dozorčí rada je fakultativním orgánem společnosti, zřizovaném na základě společenské smlouvy nebo právního předpisu odlišnému od zákona o obchodních korporacích⁶³. Její funkce je čistě kontrolní. Kontroluje činnost jednatelů, nahlíží do účetních a obchodních knih, dokladů, účetní závěrky, dohlíží na svolání valné hromady v povinném časovém horizontu, je oprávněna z toho důvodu podat žalobu. Výsledkem její činnosti je vypracovaná zpráva valné hromadě, kterou zpracovává v ročním intervalu.

Na členy dozorčí rady je taktéž kladena podmínka zákazu konkurence. V souvislosti s její činností platí, že funkce člena této rady není slučitelná s funkcí jednatele společnosti či osoby, která je oprávněna za společnosti jednat a je za tímto účelem zapsána v obchodním rejstříku.

1.4 Zrušení a zánik společnosti

Proces ukončení trvání společnosti je dvoufázový – zrušení a zánik. Zrušení společnost předchází zániku, po dni zrušení, společnost přestává naplňovat svůj účel (podnikatelský) a pouze dochází k majetkovému vypořádání. Společnost s ručením omezeným jako právnická osoba, která je zapsána do obchodního rejstříku, zaniká až dnem výmazu z něj.

Společnost je možné zrušit s právním nástupcem, tedy bez likvidace, nebo bez právního nástupce, tehdy je likvidace nutná. Dále se bude již pojednávat pouze o zrušení společnosti bez právního nástupce. Tento typ zrušení můžeme dále členit na další „podtypy“ – dobrovolné zrušení společnosti a zrušení společnosti soudem.

Dobrovolné zrušení společnosti se koná na základě dohody společníků o jejím zrušení. Tato dohoda musí splňovat formu veřejné listiny. Soud naopak ruší společnost s návrhem (podává osoba, jež na zrušení má právní zájem⁶⁴), ale i bez návrhu.

Důvody, kdy soud rozhoduje, i bez návrhu jsou nastíněny v předcházející kapitole, viz neplatnost společnosti. Návrh je přípustný, pokud se jedná o následující právní úpravou taxativně stanovené důvody – společnost již nemá podnikatelská oprávnění⁶⁵, svou činnost není schopna vykonávat po dobu delší

⁶³ Dnes však žádný právní předpis její zřízení nevyžaduje.

⁶⁴ Pokud na tom má závažný zájem, tak může návrh podat i státní zastupitelství.

⁶⁵ Nebyla-li založena za jiným účelem než podnikání.

než 1 rok, díky nepřekonatelným rozporům mezi společníky není schopna vykonávat svoji činnost nebo předmětem podnikání je činnost, k níž mohou vykonávat pouze fyzické osoby, přičemž společnost tuto činnost provozuje bez jejich pomoci.⁶⁶

Jak již bylo výše řečeno, nemá-li společnost právního nástupce, jedná se o zrušení společnosti s likvidací. Likvidací se rozumí vypořádání majetku společnosti, přičemž se vyrovnávají závazky vůči věřitelům a nakládá se s čistým majetkovým zůstatkem. Do likvidace vstupuje v den, kdy je prohlášena za neplatnou nebo je zrušena, od té doby za ni nemůže nikdo právně jednat, výjimkou je zcela logicky osoba likvidátora. Na osobu likvidátora jsou kladeny stejné požadavky jako na člena statutárního orgánu. Vychází se zde z faktu, že pokud není povolán likvidátor, jeho funkci vykonávají všichni členové statutárního orgánu. Pokud není likvidátor zvolen do doby, než vstoupí společnost do likvidace, stanoví likvidátora soud, ten také na návrh může likvidátora odvolat. Občanský zákoník připouští, aby bylo povoláno likvidátorů i více, v tomto případě pak tvoří kolektivní orgán.

Likvidátorem může být jmenována osoba, která je členem statutárního orgánu té dané společnosti a to i bez jejího souhlasu, přičemž není ani oprávněna ze své funkce odstoupit. Pokud tato možnost nepřichází v úvahu, soud jmenuje za likvidátora osobu, která je zapsána v seznamu insolvenčních správců.

Působnost likvidátora je totožná s působností statutárního orgánu společnosti, ovšem účelem jeho činnosti musí sledovat cíl a povahu likvidace. Za tuto činnost mu náleží odměna, jejíž výši a způsob výplaty určuje ten, který likvidátora do funkce jmenoval.

Ihned poté, co se likvidátor ujme své funkce, sestaví ke dni vstupu společnosti do likvidace soupis jmění a zahajovací rozvahu té dané společnosti. Zjistí-li při té příležitosti nebo kdykoliv jindy v průběhu likvidace, že tato společnost je v úpadku, má povinnost podat bez zbytečného odkladu insolvenční návrh. Pokud zjistí, že zde existují pohledávky zaměstnanců, má povinnost je uspokojit přednostně. Dále oznamuje vstup společnosti do likvidace a to všem známým věřitelům. Též je povinen zveřejnit skutečnost, že společnost vstoupila do likvidace a vyzvat její věřitele, aby se přihlásili se svými pohledávkami⁶⁷,

⁶⁶ (Havel & Smolíková, 2012)

⁶⁷ Lhůta na přihlášení je minimálně tři měsíce od druhé výzvy.

příčemž tato výzva musí proběhnout minimálně dvakrát nejméně s dvoutýdenním odstupem.

Úkolem likvidátora je celou likvidační podstatu zpeněžit, nepodaří-li se mu to v přiměřené době, nejprve uspokojí pohledávky z první a z druhé skupiny. Po tomto uspokojení v pořadí dle skupin, je věřitelům, jejichž pohledávky se nacházejí ve třetí skupině, nabídnuta nezpeněžená likvidační podstata, coby úhrada jejich dluhu.⁶⁸ Tito věřitelé mají povinnost se k nabídce vyjádřit do dvou měsíců, pokud tak neučiní, má se za to, že nabídku přijímají, jsou-li předtím o této možnosti náležitě poučeni likvidátorem. Převzetím likvidační podstaty je uspokojena část jejich pohledávky, ovšem neuspokojená část zaniká. Stejně je tomu v případě, kdy věřitel odmítl převzetí. Nepřevezme-li likvidační podstatu žádný z věřitelů, zánikem společnosti přechází na stát.

Jakmile dojde ke všemu výše uvedenému, likvidátor vypracuje konečnou zprávu o průběhu likvidace a sestaví účetní závěrku. V konečné zprávě o průběhu likvidace musí být uvedeno, jak bylo naloženo s likvidační podstatou a je-li zde nějaký určitý likvidační zůstat, vypracuje též návrh jeho použití. Tyto dokumenty předloží soudu ke schválení, neschválení, ovšem není překážkou pro výmaz společnosti z obchodního rejstříku.

Za konec likvidace lze označit okamžik použití likvidačního zůstatku či převzetí likvidační podstaty věřiteli nebo naopak její odmítnutí. V tento okamžik likvidátor podává návrh na výmaz společnosti z obchodního rejstříku a to ve lhůtě 30 dnů od skončení likvidace.

Jak již bylo výše řečeno „*zánik společnosti nastává dnem výmazu z obchodního rejstříku a tímto den také mizí její právní osobnost.*“⁶⁹ Výmaz společnosti nemusí být konečný, zjistí-li se neznámý majetek společnosti. Tehdy se výmaz zruší a dochází k opětovné likvidaci s ustanovením likvidátora. Od toho dne obnovy se na společnost hledí jako kdyby nikdy nezanikla. S touto obnovou je spojena též obnova neuspokojených pohledávek věřitelů.

⁶⁸ Pokud se nepodaří zpeněžit takovou část likvidační podstaty, která by dostačovala k uspokojení pohledávek první a druhé skupiny, je likvidační podstata nabídnuta všem věřitelům.

⁶⁹ (Dvořák T. , 2008, str. 378)

2 Societa a responsabilita limitata

Italská společnost s ručením omezeným je mnohem mladší než ta česká. Společnost s ručením omezeným se v italském právu poprvé objevuje společně s akciovou společností až v občanském zákoníku z 16. března 1942, R.D. 16 Marzo 1942, n. 262; dále jen „občanský zákoník“. Před platností toho rozsáhlého kodexu, ve kterém se kromě úpravy obchodního a občanského práva nalézá též úprava práva pracovního, italská právní úprava znala pouze „societa anomina per quote“, jednalo se o společnost kapitálového typu, v níž společníci ručili za své závazky pouze do výše upsaného jmění. Tato společnost byla v roce 1942 nahrazena výše jmenovanými kapitálovými společnostmi.⁷⁰

I v současné době je společnost s ručením omezeným upravena ve výše uváděném občanském zákoníku, konkrétně v jeho páté knize, titulu též pátém, hlavě sedmé. Ten byl v oblasti právní úpravy s. r. l. v účinnosti do 31. prosince 2003. Po více než 60 letech platnosti došlo k rozsáhlé reformě zakotvené ve 3 dokumentech a to D.Lgs. 11 aprile 2002, n. 61; D.Lgs. 17 gennaio 2003, n. 6 a D.Lgs. 17 gennaio 2003, n. 7. Od tohoto okamžiku následovalo velké množství novel v této oblasti právní úpravy, v celkovém počtu třináct. Poslední novela byla k současnému datu provedena v roce 2013 (D.L. 28 giugno 2013, n. 76).

Italská právní úprava společnosti s ručením omezeným rozeznává tři typy této společnosti – jednočlennou společnost s ručením omezeným, jednoduchou společnost s ručením omezeným a společnost s ručením omezeným s kapitálem minimálně 10.000,- euro.

2.1 Základní ustanovení

V této podkapitole budou stručně objasněni základní ustanovení o společnosti s ručením omezeným. Především se bude jednat o základní nadefinování níže uvedených pojmových znaků a poskytnutí základního vymezení této obchodní korporace.

2.1.1 Definice společnosti s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným je obchodní korporací kapitálového typu, lze konstatovat, že je tedy právnickou osobou, jež je plně způsobilá k právům a povinnostem. Přičemž občanský zákoník ji § 2462, jako společnost, která

⁷⁰ (Vitobello & Dente, 2005)

za své závazky odpovídá svými aktivy. Jejím hlavním znakem je tedy neodpovědnost společníků za závazky společnosti. V případě, že se dostane do platební neschopnosti, za její závazky, které vznikly v období, v němž je celá účast na společnosti v rukou jediné osoby, je zde neomezená odpovědnost, za předpokladu že vklady nebyly uskutečněny v souladu s předpokladem § 2464 občanského zákoníku, který stanovuje pravidla pro vklady do společnosti. Ke stejné situaci dochází i v případě, kdy společnost není zapsána dle požadavků stanovených právní úpravou v § 2470 občanského zákoníku.

Společnost s ručením omezeným jako právnická osoba se vymezuje určitými pojmovými znaky, které lze částečně dovozovat z ustanovení § 2463 stanovující podmínky založení společnosti společně s paragrafem následujícím. Některé znaky pro tuto diplomovou práci podstatné budou rozvinuty v následujících podkapitolách.

Úvodem je ještě nutné podotknout, že italská právní úprava rozeznává celkem tři druhy společnosti s ručením omezeným a to následující – společnost s ručením omezeným s jediným společníkem (dále jen „jednočlenná společnost“), jednoduchou společnost s ručením omezeným (dále jen „jednoduchá společnost“) a společnost s ručením omezeným se základním kapitálem minimálně 10.000, euro (dále jen „standardní společnost“)⁷¹.

2.1.2 Účel společnosti s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným se zakládá za účelem podnikání v běžných ekonomických aktivitách, které sledují zisk. Tento předpoklad vychází z hlavy první titulu pátého knihy též páté občanského zákoníku, kde jsou definována obecná ustanovení pro obchodní korporace. Účel společnosti se nachází konkrétně v ustanovení pojednávajícím o společenské smlouvě, přičemž tato smlouva je definována jako smlouva 2 a více osob, které budou uskutečňovat svoji podnikatelskou činnost za účelem zisku pomocí obchodní korporace.

2.1.3 Národnost společnosti s ručením omezeným

Pro národnost společnosti s ručením omezeným je podstatné určení jejího sídlo, které musí být stanoveno již při zakladatelském právním jednání. Za italskou společnost s ručením omezeným lze považovat tu, jejíž sídlo leží

⁷¹ Pokud v následujícím textu bude uvedeno pouze společnost, vztahuje se tento text na všechny tři typy zde uvedených společností s ručením omezeným.

na území Italské republiky. Při přestěhování sídla do zahraničí svoji italskou národnost společnost ztrácí, tento fakt také zakládá právo společníka odstoupit od společenské smlouvy, za předpokladu, že s přesunem společnosti do zahraničí nesouhlasí.

Právní úprava zahraničních společností je v občanském zákoníku, knize páté, titulu pátém a hlavě jedenácté, kde za zahraniční společnosti jsou pak považovány společnosti založené mimo území Italské republiky. Občanský zákoník v této části stanovuje pravidla pro osoby, které zahraniční společnost zastupují na území italského státu, přičemž musí být uvedeno jméno, příjmení, datum a místo narození, s údaji o jejich pravomoci. Pobočky zahraničních společností na území Italské republiky se řídí italskou právní úpravou té dané formy společnosti. Povinností je registrace pobočky v obchodním rejstříku, kde je jí přiděleno registrační číslo. Musejí být dodržovány náležitosti obchodní korespondence.

Zahraníční společnosti, jež jsou odlišného typu společnosti, než zná italská legislativa, automaticky přejímá pravidla pro akciovou společnost, ovšem pouze, co do oblasti nutnosti zápisů do obchodního rejstříku a odpovědnosti ředitele pobočky.

2.1.4 Sídlo společnosti s ručením omezeným

Sídlo společnosti s ručením omezeným je klíčovým znakem pro národnost společnosti a musí být uvedeno ve společenské smlouvě, kde se uvádí pouze obec, která je dostatečně upřesněna označením pošty, není zde povinnost uvádět ulici, ani číslo popisné. Stejně označení sídlo je též zapisováno do obchodního rejstříku, kde soud zapisuje i sídla poboček, s přípisem zda se jedná o sídlo hlavní či podružné. Pokud společnost změní adresu svého sídla v rámci jedné obce, nemusí se provádět změna společenské smlouvy, ale postačí pouze jednoduché oznámení této změny u příslušného Obchodního rejstříku.

Nemovitost, kterou společníci uvedou jako sídlo společnosti, může být ve vlastnictví společnosti, ale také v pronájmu nebo vypůjčené. Italská právní úprava zde neklade, žádné speciální podmínky.

2.1.5 Obchodní firma společnosti s ručením omezeným

Obchodní firmou společnosti s ručením omezeným se rozumí její název, který společnost jasně definuje a musí splňovat určité, na něj občanským

zákoníkem kladené podmínky. Pro svou důležitost musí být uveden ve společenské smlouvě. V samotném názvu se musejí promítat jisté informace o společnosti, neboli vytváří v třetích osobách určité představy například o předmětu podnikání společnosti. Je zakázáno používat názvy zavádějící.

Název společnosti může být vymyšlený, ale také může obsahovat jméno či jména některých společníků. Dále je stanoveno, že každá společnost tohoto typu, musí mít ke svému názvu připojen dodatek – společnost s ručením omezeným. Tento dodatek zákon považuje za nezbytný, jelikož je určením, že všechny tři typy společnosti s ručením omezeným, které italská právní úprava rozeznává, odpovídají za své dluhy pouze vlastním majetkem společnosti. Dodatek může být použit ve své zkrácené podobě S. r. l. nebo v plném označení – Società a responsabilità limitata.

2.1.6 Základní kapitál

Základní kapitál společnosti tvoří soubor vkladů společníků, kdy na vklad společníka je navázána jeho účast ve společnosti. Občanský zákoník také připouští, že vklad do společnosti vnese pouze jediný společník, „vše je soustředěno pouze do jeho rukou“⁷². Tento fakt nezakládá rozpuštění společnosti jako v případě osobních společností, kdy jednočlennou trvajícím déle než 6 měsíců znamená rozpuštění společnosti, tedy jejímu zrušení.

Základní kapitál je vlastní majetek společnosti, do jehož výše společnost ručí za své závazky. Minimální výše tohoto vkladu se liší podle toho, o který typ společnosti s ručením omezeným se jedná. U standardní společnosti občanský zákoník předvídá pouze dosažení minimální výše základního kapitálu, která je stanovena na 10.000,- euro, ovšem už nestanovuje výši maximální. Jiná situace je v případě jednoduché společnosti, kdy je stanovena jak minimální výše základního kapitálu a to na 1,- euro, tak jeho výše maximální, která nesmí dosáhnout hranice 10.000,- euro⁷³. Překročení této hranice znamená automatickou změnu společnosti z jednoduché na standardní, pro kterou již neplatí specifická právní úprava jako je tomu u společnosti jednoduché. V jednočlenné společnosti výše základního kapitálu je stanovena stejně jako u jednoduché společnosti.

⁷² (Sirtoli, 2013)

⁷³ Poslední přípustná výše základního kapitálu u jednoduché společnosti je 9.999,99

Standardní společnost má pak ještě povinnost k základnímu kapitálu vytvořit rezervní fond, který je naplňován ze zisku této společnosti a to až do výše 10.000,- euro.

2.1.7 Společníci společnosti s ručením omezeným

Jak již bylo výše řečeno, společnost s ručením omezeným je právnickou osobou i společností kapitálového typu, tedy ručí jen do výše svého vlastního základního kapitálu, jenž je tvořen souborem vkladů společníků. Od těchto vkladů společníků se odvíjí jejich obchodní podíl ve společnosti, s nímž jsou spojeny práva a povinnosti společníků.

Občanský zákoník připouští, aby společníkem byla jak fyzická osoba, tak právnická. Společníci jsou zaznamenáni přímo ve společenské smlouvě, kde se uvádí nejen jejich jméno a příjmení popřípadě název společnosti (jedná-li se o právnickou osobu), ale datum a místo narození (datum a stát vzniku), dále pak stát, kde se nachází bydliště či sídlo, a státní občanství společníka. Tyto informace jsou u každého společníka využívány pro daňové účely.⁷⁴

2.1.7.1 Podíl

Definovat podíl lze jako účast představující procento ze základního kapitálu podepsanou každým společníkem, který zakládá určitá práva a povinnosti společníků. Každý společník musí mít alespoň jeden podíl, zákon také připouští různé množství podílů a různá práva k jednotlivým druhům podílů, tyto podíly nejsou nikterak zastoupeny určitým titulem či dokumentem jako je tomu například u akcií. Příslušný počet podílů u jednotlivých společníků se zaznamenává při založení do obchodního rejstříku, přičemž je povinnost zaznamenat též každou změnu ve vlastníkovi podílu.

Minimální výše podílu ve společnosti na rozdíl od předcházející není stanovena⁷⁵. Společnost s ručením omezeným může mít dnes jednoho či více společníků, kteří mají vklad menší než 1,- euro.

2.1.7.2 Práva a povinnosti společníků

Jak již bylo řečeno, podíly společníků představují soubor jejich práv, ale i povinností navázaných na jejich členskou účast ve společnosti. Tyto práva

⁷⁴ Toto již není upraveno občanským zákoníkem, ale zákoníkem daňovým.

⁷⁵ Společník má povinnost do společnosti vložit určitý vklad. Dříve zde byla povinnost složit vklad ve výši alespoň 1,- euro, ta dnes již není.

mohou být stanovena pro každý druh podílů odlišně, avšak musí toto být vysloveně uvedeno ve společenské smlouvě, pokud rozlišení podílů na jednotlivé druhy chybí, jsou práva a povinnosti odvislá v poměru k výši podílu ve společnosti toho daného společníka. Veškerá práva a povinnosti společníků mohou být omezena na základě společenské smlouvy. Souhlasu všech společníků, se vyžaduje v případě změny práva zakotveného v § 2468 odst. 2 občanského zákoníku. Jedná se o právo podílet se na správě společnosti a právo rozdělení zisku. Další výjimkou jsou práva uvedená v § 2473 odst. 1 občanského zákoníku, která musí být šetřena a nesmí být omezena.⁷⁶ Výše uvedené ovšem neplatí pro jednoduchou společnost, kde práva a povinnost jsou proporcionálně rozdělena podle podílu daného společníka.

Občanský zákoník obecně nechává velký prostor pro úpravu práv a povinností na společenské smlouvě, přičemž obsahuje pouze práva a povinnosti základní, jejich rozšíření či případné omezení, připouští-li to, ponechává na úvaze zakladatelů nebo posléze společníků společnosti, kteří mají právo měnit znění společenské smlouvy.

2.1.7.2.1 Povinnosti společníků

Základní povinností každého společníka společnosti s ručením omezeným splatit svůj vklad ve stanovené lhůtě⁷⁷. Tato lhůta je buď stanovena společenskou smlouvou, nebo statutárním orgánem (jedná-li se o vstup společníka do již existující společnosti).

Společník má povinnost splatit upsaný vklad do společnosti v době jejího založení, přesněji řečeno do okamžiku vzniku, ovšem za ideální se považuje splacení jednorázově. Pokud tato varianta nenastane, mají společníci povinnost splatit 25 % peněžitého vkladu při sepsání společenské smlouvy, tedy založení společnosti, zbývajících 75 % vkladů musí být uhrazeno nejpozději v den zápisu společnosti do obchodního rejstříku.⁷⁸ Ovšem společenská smlouva může stanovit, že zbytek bude splacen až po vzniku společnosti. V tomto případě pak stanoví lhůtu. Může zde být také zakotveno, že členové statutárního orgánu mohou posílat žádosti společníkům o zaplacení nesplaceného vkladu místo určení lhůty ve společenské smlouvě.

⁷⁶ Práva uvedená v § 2473 odst. 1 občanského zákoníku, zaručují vystoupení společníka ze společnosti v situacích předpokládaných v tomto odstavci.

⁷⁷ Případně i účastnický poplatek je-li o něm rozhodnuto.

⁷⁸ Toto neplatí u jednočlenné společnosti, kde je povinnost při založení splatit celý upsaný vklad.

Pokud členové podle výše popsaného postupu dobrovolně nesplní svoji vkladovou povinnost, jsou vyzváni statutárním orgánem k plnění s další 30 denní lhůtou. Nesplní-li společník svou povinnost, ani v této poslední lhůtě, statutární orgán přistoupí k prodeji nesplaceného podílu, přičemž se řídí posledním schválenou rozvahou společnosti. V případě, že společnost, žádnou schválenou rozvahu nemá, podíl se prodává ve výši své jmenovité hodnoty.⁷⁹

Ostatní společníci disponují předkupním právem k takto uvolněnému podílu k prodeji. Má-li o tento uvolněný podíl zájem více společníků, podíl se rozdělí ve stejném poměru, jako jsou podíly jejich vlastní. Naopak nechce-li žádný ze společníků využít svého předkupního práva, klade se podíl do dražby.

Neprodá-li se výše popsaný podíl ani v dražbě, statutární orgán má právo vyloučit ze společnosti společníka, který je v prodlení i bez prodeje jeho podílu, s tím že již splacené částky případnou společností na náhradu vzniklých nákladů. Pokud jsou tyto náklady vyšší než již splacená část vyloučená společníka, má společnost tento rozdíl po něm požadovat. V tomto případě je též nutné o podíl vyloučeného společníka snížit základní kapitál.

Naopak dojde-li k prodeji, částky z něj jsou rozděleny v následujícím pořadí – na vyrovnání nákladů vzniklých prodejem podílu, na úroky z prodlení, na úhradu dalších škod vzniklých společností včasným nesplacením, pokrytí té části kapitálu upsané společníkem, který byl v prodlení, a pokud zde vznikne po odečtení výše vypočtených položek nějaký přebytek, je vrácen společníkovi, který byl v prodlení.

Stejný postup platí i tehdy, dojde-li k ukončení bankovní záruky nebo pojištění, které tento společník hradil místo plateb na splacení upsaného vkladu.

2.1.7.2.2 Práva společníků

Mezi práva společníků dle občanského zákoníku patří následující – právo na rozdělení zisku, právo na podíl při rozdělování majetku společnosti v likvidaci, právo účastnit se valné hromady a hlasovat na ní, čímž vykonává výše zmíněné právo podílet se na chodu a správě společnosti, právo kontroly vedení společnosti a s ním související právo na informace, právo na vyjádření svého názoru, právo volby sídla společnosti a členů orgánů společnosti, právo na přezkoumání a schválení roční účetní uzávěrky.

⁷⁹ Jmenovitou hodnotou se zde rozumí částka, kterou se společník v prodlení zavázal splatit celkem, nikoliv tedy jen dlužná část.

Práva společníka mohou být omezena i v důsledku prodlení ve splacení upsaného vkladu do společnosti. Tato nastalá situace postihuje nejvíce právo na hlasování na valné hromadě, které je přiznáno pouze společníkům, jež své vklady splatili včas. Je-li upřeno společníkovi v prodlení se splacením vkladu právo hlasovací, dotýká se omezení i práva podílet se na chodu a správě společnosti. Společník také nemá právo na rozdělení zisku.

2.2 Založení a vznik společnosti

Konstituování společnosti s ručením omezeným je rozděleno do dvou fází – založení a vznik, k jejímuž založení je potřeba zakladatelská iniciativa zakladatelů, tedy budoucích společníků zakládané společnosti. Vznik společnosti lze označit jako ukončení procesu „budování“ společnosti. K okamžiku vzniku se váže právní způsobilost této právnické osoby, tedy její právní zrod.

Zakladatelem společnosti s ručením omezeným dle italské právní úpravy může být fyzická i právnická osoba, na kterou jsou kladeny určité speciální podmínky. Prvotně je nutné si zvolit příslušný typ společnosti s ručením omezeným, jak již bylo výše uvedeno, italská legislativa rozlišuje tři typy.

2.2.1 Založení společnosti s ručením omezeným

Oproti kapitole s českou právní úpravou společnosti s ručením omezeným je u italské právní úpravy nutné vyčlenit založení společnosti do zvláštní podkapitoly, jelikož nelze založení nadefinovat, díky odlišné právní úpravě jednotlivých typů společnosti s ručením omezeným, pro všechny společnosti v rámci obecného úvodu podkapitoly založení a vznik společnosti. V následujících podkapitolách 2.2.1.1 Založení jednočlenné společnosti a 2.2.1.2 Založení jednoduché společnosti, budou uvedeny pouze ty fakta, ve kterých se při založení liší od založení standardní společnosti.

2.2.1.1 Založení jednočlenné společnosti

Jednočlennou společnost zná italské právo od roku 1993, je upravena v jednotlivých paragrafech občanského zákoníku, knihy páté, titulu pátém, hlavě sedmé mezi úpravou společnosti s ručením omezeným. Nová pravidla tak umožnila, aby jediný společník této společnosti, nemusel brát na sebe rizika ze své obchodní činnosti, když si nepřije riskovat se svým celým majetkem, může

založit jednočlennou společnost, přičemž ta si ručí za svůj majetek do výše vlastního kapitálu.

K založení společnosti je nutné splatit upsanou vkladovou povinnost, viz níže, sepsat zakladatelskou listinu – viz níže. Zákon stanovuje pravidlo, že pro třetí osoby musí být jasně patrné, že se jedná o jednočlennou společnost. Zakladatel jednočlenné společnosti má na výběr ze tří forem upozornění:

1. Zápis do obchodního rejstříku u položek vklad, jednatel společnosti, prohlášení, obsahují informace jediného společníka (jméno a příjmení nebo název, pokud je jediným společníkem další společnost, místo a datum narození, popřípadě založení, bydliště nebo sídlo a občanství).
2. Ve všech dokumentech a veškeré korespondenci společnosti musí být uvedeno, že se jedná o jednočlennou společnost.
3. Smlouvy mezi jediným společníkem a společností či jakákoliv činnost jediného společníka musí být vždy přepsány do knihy zápisů statutárního orgánu společnosti.

Společnost může vzniknout i přeměnou společnost s více společníky na společnost jednočlennou. V tomto případě je nutné splnit následující podmínky. Do třiceti dnů od vystoupení ostatních společníků ze společnosti, dodat prohlášení tohoto nového společníka (jediného zbývajících společníka společnosti k onomu datu) k zápisu do obchodního rejstříku. Do devadesáti dní od změny společnosti na společnost jednočlennou musí být splaceny všechny nově upsané vklady jediného společníka.

2.2.1.2 Založení jednoduché společnosti

Možnost založení jednoduché společnosti jako jednoho z typů společnosti s ručením omezeným zakládá občanský zákoník až od roku 2012, jedná se tedy o poměrně nový institut. Jedná se o společnost, v níž společníky mohou být pouze fyzické osoby, čímž se výrazně liší od dvou ostatních typů společnosti s ručením omezeným, které italská právní úprava připouští.

Jednoduchá společnost se od standardní společnosti odlišuje v mnohém. Založení probíhá podepsáním speciální společenské smlouvy, jejíž standardní model pevně stanovilo Ministerstvo spravedlnosti po konzultaci s ministrem hospodářství a financí a ministrem pro hospodářský rozvoj.⁸⁰ Odlišnosti najdeme i u základního kapitálu viz výše a požadavků na vklady společníků viz níže.

⁸⁰ Codice civile italiano n. 262/1942 – Libro quinto – del Lavoro (D. L. n. 76/2013)

Název společnosti musí být vymezen stejně jako u standardní společnosti, tedy dodatkem rozšířením o označení, že se jedná o jednoduchou společnost (S. r. l. Simplificata). Tato dodatková informace musí být připsána v zápisu do obchodního rejstříku, dále u položek jakými jsou základní kapitál, sídlo společnosti, veškeré dokumenty a korespondence společnosti a na webových jejích webových stránkách.

Též náklady zakladatelů při založení jednoduché společnosti jsou podstatně menší než při založení společnosti standardní. Jedná se přibližně o 500 euro⁸¹, jelikož tento typ společnosti je osvobozen od kolkových známek, které se předkládají při zápisu do obchodního rejstříku a notářských poplatků.

2.2.1.3 Založení standardní společnosti

Společnost se považuje za založenou okamžikem podpisu společenské smlouvy, viz níže, dále jsou nutné vklady společníků, viz níže a statuty viz níže. K předložení návrhu na zápis společnosti do obchodního rejstříku musí být předloženy potřebné doklady (např. doklad o složení 25 % peněžitých vkladů na zřízený bankovní účet), přičemž nejsou-li tyto doklady spolu s návrhem na zapsání společnosti do obchodního rejstříku podány do 90 dní ode dne podepsání společenské smlouvy, vklady jsou navraceny zakladatelům, předpokládá se, že zakladatelé včasným nepodáním návrhu od smlouvy odstoupili. V případech, kdy je společnost založena s určitým předmětem podnikání je ještě před zápisem do obchodního rejstříku potřeba získat povolení vlády, jedná se například o společnosti zabývající se likvidací nebezpečného odpadu.

2.2.2 Společenská smlouva

Společenská smlouva je smlouvou uzavřenou mezi všemi zakladateli, v jednočlenné společnosti tímto zakládacím aktem je jednostranný akt a v jednoduché společnosti se, jak bylo výše řečeno, smlouva řídí model ministerstva spravedlnosti. Jelikož společenská smlouva zakládá samotnou společnost, zákon vyžaduje formu veřejné listiny, je tedy nutný notářský zápis.

Právní zakotvení společenské smlouvy lze nalézt v § 2463 v knize páté, titulu pátém a části sedmé občanského zákoníku, kde jsou taxativně vymezeny náležitosti společenské smlouvy. Smlouva musí obsahovat následující:

⁸¹ (Sirtoli, 2013)

1. Jméno, příjmení či název, datum a místo narození či vzniku, bydliště či sídlo každého ze společníků.
2. Název společnosti s patřičnými informacemi viz výše (dodatky atd.), obec, kde se nachází sídlo a veškeré pobočky společnosti.
3. Předmět činnosti a podnikání společnosti, tedy druh podnikání, za jehož účelem byla založena.
4. Výše základního kapitálu, která je u standardní společnosti stanovena minimální částkou 10.000,- euro.⁸²
5. Vklady společníků a hodnota půjček a naturální vklady (více k tomuto bodu viz níže).
6. Podíl každého společníka.
7. Pravidla obsahující úpravu správy a obchodní vedení společnosti, či zastoupení.
8. Osoby, které jsou pověřeny správou a řízením společnosti, dále pak osoby, jež jsou určeny k provedení auditu. (Určují se zde jednatele, jejich počet i to zda se jedná o kolektivní orgán, vymezují se zde jejich pravomoci.)
9. Celková částka, která byla vynaložena na založení společnosti, a společnost tyto výdaje nese sama. (Zpravidla se jedná o vyčíslení zřizovacích výdajů.)

Nyní už není potřeba ve společenské smlouvě uvádět dobu trvání společnosti. Společnost může být založena na dobu určitou, ta se dále prodlužuje úpravou příslušného článku společenské smlouvy. Od roku 2004 je možné založit společnost na dobu neurčitou. V tomto případě, když některý ze společníků hodná vystoupit ze společnosti, je zde 6 měsíční výpovědní doba.⁸³

2.2.3 Stanovy

Součástí zakladatelských dokumentů jsou kromě samotné společenské smlouvy také stanovy. Upravují převážně vztahy mezi společníky, strukturu společnosti a její chod. Statuty teoreticky společnost mít nemusí, nejsou obligatorní položkou. Ovšem zákony právě do nich zakládají speciální ujednání mezi společníky, která jsou typická pro tu danou společnost.

⁸² Ostatní typy společnosti s ručením omezeným viz podkapitola o základním kapitálu.

⁸³ Společenská smlouva může stanovit i jinak, nesmí ovšem překročit zákonem stanovenou dobu, která nemůže být delší než jeden rok.

2.2.4 Vklady společníků

Vklady společníků vytváření základní kapitál společnosti. Obvykle jsou těmito vklady peníze, jedná se tedy nejčastěji o peněžité vklady. Společenská smlouva může stanovit, že se připouští i jiné vklady než peněžité. Jedná se zejména o následující typy vkladů – naturální statky, úvěry, výkon práce společníka pro společnost, poskytování služeb pro společnost a vklad, jakéhokoliv aktiva, jimž lze přičíst ekonomickou hodnotu.

2.2.4.1 Peněžité vklad

V případě peněžitých vkladů je nutné složit do rukou Správního orgánu 25 % z toho vkladu nebo tuto částku nahradit platbou z pojistné smlouvy či bankovní zárukou, které splňují zvláštní podmínky stanovené dekretem předsedy rady ministrů. V případě výběru alternativního financování vkladu, může být kdykoliv toto financování změněno. V jednočlenné společnosti musí být splacen veškerý upsaný základní kapitál v hotovosti nebo ručením, ručí buď pojistnou smlouvou, nebo bankovní zárukou. Správci zprostředkovávají vyplacení plateb na společnost, která bude teprve založena. Hotovostní platby ovšem nemohou přesáhnout částku 1.000,- euro, možné nejsou ani platby bankovní poukázkou.

Společenská smlouva by měla stanovit, jakými prostředky budou splaceny upsané vklady (hotovost nebo oběžný šek).

2.2.4.2 Nepeněžitý vklad

U nepeněžitých vkladů je nutné prokázat vlastnictví nebo užívání, zatímco v případě postoupení pohledávky stačí k zaručení samotná existence úvěru, za předpokladu, že banka převzala také záruku solventnosti dlužníka. Důležitou novinkou, ve srovnání z předchozí právní úpravy společnosti s ručením omezeným je, že společníci mohou pro společnost vykonat práci nebo služby ve prospěch společnosti. V tomto případě je upsaný vklad daného společníka zastoupen jeho závazkem k výkonu práce nebo služeb ve prospěch společnosti. Vzhledem nesplacitelnosti těchto nepeněžitých vkladů v době založení společnosti se vyžaduje zaručení tohoto vkladu a to bankovní zárukou nebo pojistnou smlouvou. Alternativou pro zaručení bankovní zárukou nebo pojistnou smlouvou, může být zaplacení peněžité zálohy za společníkův upsaný vklad. Tato platba v žádném případě není protiplněním za společníkův podíl, jedná o pouhou záruku, protiplněním bude až výkon práce či služby ve prospěch společnosti, ke kterým se

společník upsal. Samotné splacení tohoto vkladu probíhá až po vzniku společnosti, kdy společník opakovaně vyúčtovává svoji pracovní výkon nebo služby provedené ve prospěch společnosti.

Nepeněžitě vklady označovaná jako aktiva, jimž lze přičíst ekonomickou hodnotu, podléhají zvláštnímu režimu hodnocení. Také tento typ nepeněžitěho vkladu musí být zajištěn stejně jako nepeněžitě vklady v předcházejícím odstavci. Příkladem mohou být know how a znalosti v širším slova smyslu, přičemž je podmínkou, aby byly vhodné pro společnost, vzhledem k jejímu předmětu podnikání nebo činnosti.

Na rozdíl od peněžitých vkladů jsou u nepeněžitých vkladů stanoveny určité formality pro jejich přijetí. Každý ze společníků, který do společnosti vnáší tyto vklady, musí nechat vypracovat znalecký posudek statutárního auditora ze seznamu (nebo auditorskou společností registrovanou v příslušném seznamu). Dnes již není potřeba jako v minulosti, nechat si jmenovat znalce předsedou soudu. Znalec vypracuje správu, která bude obsahovat následující – popis nepeněžitěho vkladu, údaje o použitých hodnotících kritériích, potvrzení o tom, že hodnota vkladu je alespoň rovna upsanému základnímu kapitálu.

Znalecký posudek se stává přílohou společenské smlouvy. Znalec je odpovědný za případné škody způsobené společností, společníkům či třetím osobám, dále je i trestně odpovědný dopustí-li se při vypracování znaleckého posudku hrubých nedbalostí. Dříve byla nutná ještě revize odhadu po 6 měsících, dnes tu však tato povinnost není.

2.2.5 Vznik a neplatnost společnosti

Společnost s ručením omezeným vzniká dnem zápisu do obchodního rejstříku, kdy tímto dnem nabývá i svou právní subjektivitu, tedy způsobilost k právům a povinnostem. Návrh na zápis do obchodního rejstříku se podává správce vkladů nebo zakladatel do 20 dnů ode dne notářského osvědčení společenské smlouvy. Spolu s ní jsou přiloženy stanovy⁸⁴, doklad o splacení 25 % upsaných vkladů, znalecké posudky⁸⁵, a pokud je požadováno povolení, tak i ono. Do zápisu společnosti za jednání, jež bude v budoucnu připsáno společnosti, ručí vůči třetím osobám všichni společníci společně a neomezeně.⁸⁶ Společnost

⁸⁴ Pokud je zakladatelé sepsali.

⁸⁵ Připouští-li společenská smlouva i jiné vklady než peněžitě.

⁸⁶ Jedná se pouze o schválené transakce.

po svém vzniku tato jednání přiznává za vlastní a odpovídá za ně, tím ručení společníků ohledně jednání společnosti před jejím vznikem končí.

I po zápisu společnost do obchodního rejstříku může být prohlášena za neplatnou a to v následujících případech – společenské smlouvě chybí forma veřejné listiny, předmět podnikání společnosti je protiprávní, chybí obligatorní části společenské smlouvy a nejsou uvedeny ani ve stanovách, jedná se především o název společnosti, vklady, základní kapitál nedosahuje požadované výše, chybí předmět podnikání či činnosti. Společnost jako neplatnou prohlašuje soud. Po prohlášení společnosti za neplatnou, nezaniká platnost právního jednání společnosti v době před výmazem a společníci nejsou osvobozeni od splacení nesplaceného upsaného základního kapitálu, pokud není zapláceno věřitelům společnosti za jejich pohledávky v plné výši. K neplatnosti společnosti i přes závažné chyby nedojde, jestliže jsou včas zhojeny, doplněním společenské smlouvy nebo stanov a tato změna je zapsána do obchodního rejstříku. Informace o neplatnosti společnosti se zapisuje do obchodního rejstříku.

2.3 Orgány společnosti

Jako právnická osoba společnosti s ručením omezeným nemůže sama právně jednat jako fyzické osoby. Musí tedy pověřit určitou fyzickou osobu či osoby k výkonu svých práv a povinností. Tyto osoby řídí chod společnosti pomocí jejich orgánů, které musí být nadefinovány ve společenské smlouvě nebo stanovách společnosti. Každá italská společnost s ručením omezeným musí mít valnou hromadu opřenu o rozhodování společníků a jednatele, je-li ve společenské smlouvě uvedeno, tak též člena dozorčího orgánu. Dále ustanovení auditora má-li za povinnost provádět audit. Nutno podotknout, že každému orgánu přísluší jeho kniha, do které se zapisují veškerá rozhodnutí, poznatky a jednání.

2.3.1 Rozhodování společníků a valná hromada

Od roku 2004 může mít rozhodování společníků tři následující podoby – rozhodování společníků, řádná valná hromada a mimořádná valná hromada. U mimořádné valné hromady se požaduje notářský zápis.

2.3.1.1 Rozhodování společníků

K rozhodování společníků (nebo jejich zástupců) není vždy nutné svolávat valnou hromadu, tedy společníci mají možnost rozhodovat i mimo ni.

Společenská smlouva může stanovit, že společníci budou návrh rozhodnutí zasílat písemně a touto formou budou též vyslovovat svůj případný souhlas či nesouhlas. Návrh na rozhodování touto formou musí být schválen jednatelem společnosti, postačuje i prostřednictvím korespondence. Konzultace návrhu společníka o rozhodování té dané věci bez svolání valné hromady s jednatelem může být konzultována jakýmkoliv ve stanovách stanoveným způsobem. Každý rozhodující společník má povinnost, ke svému hlasování připojit i argumenty, které ho vedli k jeho rozhodnutí. Na tyto argumenty jsou kladeny požadavky jasnosti a zřetelnosti. Hlasy společníků při této formě rozhodování jsou v poměru k jejich podílům. K přijetí rozhodnutí je potřeba, aby hlasovala nadpoloviční většina společníků a pro přijetí návrhu byli společníci s alespoň polovinou podílů ze základního kapitálu.⁸⁷ Výše uvedené požadavky, ovšem mohou být změněny společenskou smlouvou.

Rozhodování společníků touto formou je nejjednodušším zásahem společníků do života společnosti. Nepodléhá žádnému formálnímu svolávání společníků, je rychlá a efektivní. Avšak je přípustné pouze ve věcech, kdy její přípouští samotná společenská smlouva. Jedná se zejména o následující rozhodnutí – schvalování účetní závěrky a návrh na rozdělení zisku, jmenování jednatele, jmenování člena dozorčí rady nebo auditora, pokud jsou tyto orgány vyžadovány zákonem nebo společenskou smlouvou, rozhodování záležitostí předkládaných jednatelem či společníky s minimálně 1/3 upsaného základního kapitálu, změny stanov a další společenskou smlouvou vybrané záležitosti pro tuto formu rozhodování. Pokud společenská smlouva nepřipouští tuto formu hlasování, jí běžně vyhraněné záležitosti automaticky přecházejí na rozhodování na řádné valné hromadě.

Rozhodnutí společníků jsou po přijetí zapisována do Knihy rozhodnutí společníků, kde se nacházejí též rozhodnutí z řádné a mimořádné valné hromady. Veškeré písemné dokumenty, prostřednictvím, jimiž bylo hlasováno, musejí být společností archivovány.

2.3.1.2 Řádná valná hromada

Řádná valná hromada se obejde bez přítomnosti nebo dodatečného ověření usnesení notářem. U společnosti s ručením omezeným se nepředpokládá jako

⁸⁷ Tyto podmínky jsou stanoveny kumulativně, nelze připustit, aby rozhodl 1 společník s 50 % podílem, když má společnost celkem 3 společníky.

u akciové společnosti, že bude svolána řádná valná hromada automaticky podruhé, když poprvé se nezúčastnil, buď žádný ze společníků, nebo nebyla přítomna potřebná většina. Ovšem stanovy společnosti mohou upravovat druhou výzvu k svolání předtím neproběhlé řádné valné hromady, tak že při druhém svolání bude potřebná většina pro přijetí usnesení nastavena odlišně.

2.3.1.2.1 Působnost řádné valné hromady

Působnost valné hromady není zákonem nikterak definována, občanský zákoník pouze stanovuje svolání, hlasování, průběh, zastoupení, přijetí usnesení a neplatnost. Řádná valná hromada je tedy vymezena, co do působnosti pouze společenskou smlouvou. Mezi působnost řádné valné hromady obvykle patří následující – schvalování účetní uzávěrky⁸⁸, jmenování jednatelů společnosti⁸⁹, jmenování členů dozorčí rady nebo auditora⁹⁰, o jakémkoliv návrhu jednatele či jednatelů nebo společníků reprezentující alespoň 1/3 ze základního kapitálu, pokud si přejí o nich hlasovat na řádné valné hromadě, o prominutí nebo vypořádání odpovědnosti jednatele či jednatelů, za předpokladu, že pro jsou společníci s nejméně 2/3 ze základního kapitálu a neexistují žádné námítky společníků vlastnících alespoň 10 % podílů ze základního kapitálu.⁹¹

2.3.1.2.2 Svolání řádné valné hromady

Řádná valná hromada musí být svolána nejpozději do 120 dnů od konce roku, za účelem schválení účetní uzávěrky. Za předpokladu, že společnost nemá účetní období shodné s kalendářním rokem, řádná valná hromada za účelem schválení účetní závěrky musí být svolána do konce dubna. Společenská smlouva tuto dobu může prodloužit až na 180 dní, připouští se i další výjimka a to v případě, že je společnosti dovoleno schválit účetní závěrku do 29. června.⁹² Jedná se o jedinou povinnou řádnou valnou hromadu.⁹³

Obvyklým svolatelem řádné valné hromady jsou jednatele společnosti, neurčí-li společenská smlouva jinak. Činí tak doporučeným dopisem na adresy společníků, který musí být zaslán nejméně 8 dní před dnem konání řádné valné hromady. Pozvánka, za kterou lze informativní dopis požadovat, musí obsahovat

⁸⁸ Pokud společenská smlouva neurčuje v tomto do působnosti rozhodování společníků.

⁸⁹ Pokud společenská smlouva neurčuje v tomto do působnosti rozhodování společníků.

⁹⁰ Pokud společenská smlouva neurčuje v tomto do působnosti rozhodování společníků.

⁹¹ Neurčí-li společenská smlouva jinak.

⁹² Společnost musí prokázat zvláštní okolnosti, které jí brání ve včasné vypracování účetní závěrky.

⁹³ Za předpokladu, že stanovy tuto působnost nevyhradili rozhodování společníků.

body, jež mají být na řádné valné hromadě projednány, a dále datum, čas a místo⁹⁴ konání. V případě, že má společnost pouze jednoho jednatele bude svolána, ten může místo sebe stanovit předsedu, který řádnou valnou hromadu svolá. Pokud má jeden ze členů statutárního orgánu plnou moc, ke svolávání řádných valných hromad, může tak činit i bez souhlasu ostatních jednatelů. Neměl by tuto pravomoc, jedná se o nelegálně svolanou řádnou valnou hromadu.

Řádnou valnou hromadu ve výjimečných případech může svolat i osoba odlišná od osoby jednatele. Může být tedy svolána i členem dozorčí rady, pokud ji jednatelé nesvolávají nebo společnost žádné jednatele nemá. Člen dozorčí rady má povinnost svolat řádnou valnou hromadu, pokud zjistí, že jednatelé se dopustili závažných nedostatků, přičemž tyto nedostatky v jejich chování shledávají společníci s minimálním 5 % podílem na základním kapitálu.

Řádnou valnou hromadu může svolat i soud pomocí nařízením předsedy soudu a to ve dvou případech. Prvním z nich je situace, kdy jednatelé ani člen dozorčí rady ji nesvolávají a návrh podají společníci s alespoň 10 % podílem na základním kapitálu. Druhým případem je situace, kdy soud shledá v rozhodování řadu nesrovnalostí, tehdy je svolána za účelem následného usnesení o té dané věci.

2.3.1.2.3 Průběh řádné valné hromady

Řádná valná hromada může proběhnout jen tehdy, jsou-li přítomni společníci s minimálně 50 % podíly ze základního kapitálu, jedná se vždy o společníky zapsané ke dni konání do knihy společníků. Společníci mohou být buď přítomni osobně, nebo mohou k vystupování na řádné valné hromadě zmocnit zástupce, který může být společníkem společnosti, ale nemusí. Zmocnění musí mít písemnou podobu. Případný zástupce může být též zastoupen, pokud původní zmocnění tuto variantu výslovně povoluje.

Zmocnění k zastupování společníka na řádné valné hromadě nemůžou být jednatelé společnosti, členové dozorčí rady, zaměstnanci společnosti, společnost ovládající nebo její jednatelé, členové dozorčího orgánu či zaměstnanci.

Řádná valná hromada se též, považuje za platnou i bez řádného svolání, tehdy účastnili se jí všichni společníci, jednatelé a člen dozorčího orgánu (je-li stanoven). Pokud to společenská smlouva dovoluje lze, aby řádná valná hromada

⁹⁴ Nestanoví-li stanovy jinak místem konání je sídlo společnosti.

probíhala v rámci telekomunikace nebo videokonference. Právo⁹⁵ účastnit se jí mají jednatelé a člen dozorčí rady, kteří nemohou být zastoupeni.

Každé ústní jednání řádné valné hromady musí být přepsáno a to do knihy rozhodnutí společníků i tehdy není-li usnášení schopná. Tento zápis je pořízen předsedou valné hromady, eventuelně sekretářem, jmenovanými na ní, ovšem pokud se řádné valné hromady konají pravidelně, může být předseda uveden ve společenské smlouvě. V případě, že zde není ustaven předseda valné hromady, jeho funkci může zastávat i jednatel společnosti.

Zápis musí obsahovat veškeré jednotlivé její fáze a každé přijaté usnesení. Milánský soud dopisem adresovaným předsedovi osmé sekce Notářské komory v Miláně ze dne 14. dubna 1988 vymezil náležitosti, jež zápis z valné hromady by měl obsahovat, přinejmenším by to bylo vhodné, aby následující položky zápisu byly přebrány do úpravy valné hromady ve společenské smlouvě a aby je vyžadovaly i ostatní soudy. Předseda musí konstatovat formálně správné svolání, jelikož je premisou platnosti valné hromady. Dále jsou zapsáni veškeré přítomné osoby, zaznamená kolik procent hlasujících, bylo pro přijetí či nepřijetí a kolik se jich zdrželo hlasování.

2.3.1.2.4 Hlasování

Dle občanského zákoníku, řádná valná hromada je usnášení schopná v případě, že se jí účastní společníci s nejméně 50 % podílů ze základního kapitálu. Stanovy společnosti mohou stanovit jinou „většinu“, potřebnou pro přijetí usnesení. Dále též mohou deklarovat druhé svolání řádné valné hromady, za předpokladu, že první nebyla usnášení schopnou. Není-li ve stanovách určeno jinak, každý společník volí podle poměru k jejich podílu.

Právo společníka hlasovat na valné hromadě je omezeno zákazem hlasovat, jestliže společník se dostane v daném projednávané věci do střetu zájmů s třetími osobami. V případě, že by společník i přes tento zákaz hlasoval, je to důvod pro zrušení rozhodnutí, byl-li hlas tohoto společníka rozhodující. Podíly společníků, kteří hlasovat nemohou, jsou též započítány do celku, z nich se přepočítává potřebná většina. Také jednatelé mají omezené hlasovací právo, mohou ho využívat jen tehdy, jedná-li se o věci, které mají vliv na jejich odpovědnost.

⁹⁵ A také povinnost v některých případech.

2.3.1.2.5 Usnesení řádné valné hromady

Na řádné valné hromadě jsou přijímány usnesení (valná hromada jimi rozhoduje) patřící k běžnému chodu společnosti, jež spadají do působnosti řádné valné hromady a jsou přijaty dle potřebné většiny hlasů, viz podkapitola výše.

Ovšem ne všechna rozhodnutí jsou přijímána v souladu se zákonem nebo společenskou smlouvou.⁹⁶ Rozeznáváme rozhodnutí je buď neplatné, nebo částečně neplatné v závislosti na závažnosti porušení té dané úpravy. O neplatné rozhodnutí se jedná, pokud usnesení je nezákonné, nebo nemožné či má úplnou absenci informací (je tzv. nic neříkající). Takovéto rozhodnutí může být napadeno do 90 dnů od zapsání do knihy rozhodnutí osobou, jež na tom má právní zájem, a musí být též zrušeno. Chyby v prepisech usnesení do knihy, lze namítat 3 roky od zapsání. Osoby oprávněně navrhuji zrušení usnesení u místně příslušného soudu, již je soud podle sídla společnosti. Soud vyhoví-li, rozhodne o svolání nové valné hromady do 180 dní, kde je rozhodnuto znovu.⁹⁷

2.3.1.3 Mimořádná valná hromada

V následující podkapitole budou uvedeny náležitosti, v nichž se mimořádná valná hromada liší od řádné valné hromady. Ostatní záležitosti se řídí stejnými pravidly jako u řádné valné hromady.

Mimořádná valná hromada projednává záležitosti, jež jsou důležitější než záležitosti projednávané řádnou valnou hromadou, což vyplývá z povinné přítomnosti notáře a potřeby notářského ověření přijatého usnesení, ten na mimořádné valné hromadě zastává funkci sekretáře. Záležitost projednávané zde nepatří k stále se opakujícím, jako například schvalování účetní uzávěrky u řádné valné hromady. Jedná se především o následující záležitosti – změny základního kapitálu, jmenování likvidátora a vymezení pravomocí, přesunutí sídla, změnu předmětu podnikání, změna společenské smlouvy nebo stanov společnosti a jakékoliv jiné věci o nich tak určí společenská smlouva.

Mimořádná valná hromada musí být svolána nejpozději 15 dní před jejím konáním. Notář na této valné hromadě vykonává funkci předsedy valné hromady.

2.3.2 Statutární orgán

Není-li stanoveno jinak, statutární orgán je tvořen jednatelem či jednatelem. Jimiž může být pouze fyzická osoba s plnou svéprávností. Jednatelem nemůže být

⁹⁶ Následující odstavce jsou platné i pro rozhodování společníků a mimořádné valné hromady.

⁹⁷ (Sirtoli, 2013)

jmenována i osoba fyzická, byla-li za posledních 10 let jednatelem společnosti, která byla v úpadku, nebo byla odsouzena k trestu zákazu této činnosti, nebo byla v minulých letech prokázána jeho neschopnost obchodní korporaci vést. Tyto požadavky občanský zákoník stanovuje pro jednatele akciových společností, ale dnes dle rozhodné judikatury se vztahují, též na společnosti s ručením omezeným.

Společníci volí jednatele společnosti buď při rozhodování společníků, nebo na řádné valné hromadě viz výše. Tyto „shromáždění“ společníků mohou jednatele z jeho funkce odvolat, vždy je zde povinnost do 30 dní ode dne rozhodnutí podat návrh na zapsání této změny do obchodního rejstříku. Obecně se předpokládá, že doba trvání výkonu funkce bude delší než 3 roky. Občanský zákoník po své poslední novele, již neobsahuje důvody, kdy může být jednatel ze své funkce odvolán, ponechává to zcela na společenské smlouvě, aby důvody vymezila. Poukazuje se pouze na úpravu této problematiky u akciové společnosti, na jejíž bázi by měla vzniknout úprava ve společenské smlouvě.

K zániku jednatelské funkce může dojít i jiným způsobem než odvoláním společníky či řádnou valnou hromadou. Jedná se především o uplynutí doby trvání, pro kterou byl jednatel zvolen (nejednalo-li se o dobu neurčitou), odstoupením z funkce či smrtí jednatele.

Jednatel společnosti ji reprezentuje navenek, podepisuje za ní smlouvy, svolává řádnou valnou hromadu, lze říct, že společnost vede a řídí. Ve své funkci je limitován pouze společenskou smlouvou a stanovami společnosti, také je z ní odpovědný a ručí za porušení nebo překročení svých pravomocí. Každý ze společníků společnosti má právo se domáhat ručení jednatele žalobou.

2.3.3 Dozorčí orgán a statutární auditor

Dozorčí orgán nebo statutární auditor od 4. února 2012 nahrazují dozorčí radu společnosti. Dozorčí orgán je tvořen vždy jedním členem dozorčího orgánu. Jedná se, ovšem o fakultativní i obligatorní orgán společnosti, jež nemusí být ze zákona zřízen či naopak za splnění určitých zákonem předvídaných podmínek zřízen být musí. Jako fakultativní orgán jej zřizuje buď společenská smlouva, nebo stanovy společnosti, přičemž se vždy volí z jedné z alternativ – buď má společnost dozorčí orgán, nebo statutárního auditora. Obligatorně zřízen být musí za splnění některé z následujících podmínek – pokud je základní kapitál společnosti alespoň 120.000,- euro, pokud je povinen sestavovat konsolidovanou účetní závěrku, je společnosti nařízen povinný audit nebo splní 2 z následujících

tří možností: souhrn všech aktiv překročí 4.400.000,- euro, tržby přesáhnou 8.800.000,- euro či průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců je nejméně 50.

Jejich pravomocí je kontrolovat činnost společnosti a jednatelů. Občanský zákoník stanovuje jejich povinnosti, patří k nim povinnost vypracovat konsolidovanou účetní závěrku, dohlíží, zda společnost nemá povinnost auditu atd.

2.4 Zrušení a výmaz společnosti

Zrušení kapitálových společností upravuje občanský zákoník ve své knize páté, titulu pátém, části osmé. Zákon taxativně vymezuje důvody zrušení společnosti. Jedná se o uplynutí doby trvání společnosti, pokud byla založena na dobu určitou; společnost dosáhla účelu svého založení nebo není možné tohoto účelu dosáhnout, pokud svolaná valná hromada neřeší zákonem stanovené nezbytné změny; pro nemožnost fungování společnosti nebo dlouhodobou nečinnost valné hromady; snížení kapitálu pod zákonnou minimální hranici (pokud k jeho snížení nedojde v souvislosti se ztrátou společnosti v minulém hospodářském období, přičemž společníci na valné hromadě rozhodnou o doplnění základního kapitálu); pokud není společnost schopna vyplatit odstupujícímu společníkovi jeho podíl podle § 2473 občanského zákoníku; rozhodnou o zrušení společníci na valné hromadě; v jiném případě stanoví-li tak společenská smlouva nebo statuty společnosti; stanoví-li tak zákon či je společnost v konkurzním řízení nebo dojde k přeměně společnosti, v tomto případě společnost zaniká bez likvidace. Nutno podotknout, že stav zrušení společnosti může být kdykoliv odvolán, pokud je odstraněna jeho příčina. Toto odvolání vstupuje v platnost 60 dní od zápisu do obchodního rejstříku, pokud žádný z věřitelů společnosti nevznesl námitku nesouhlasu.

V případě zrušení společnosti musí být tato informace jednatelem nahlášena obchodnímu rejstříku. Jednatelé, samostatní společníci nebo člen dozorčího orgánu podává soudu žádost na zánik společnosti spolu s dekretem z obchodního rejstříku, ze kterého soud získává informace, z jakého důvodu byla společnost zrušena. Společnost si převezme likvidátor, jehož mají právo kontrolovat jednatelé. Osobu likvidátora volí společníci na valné hromadě, pokud zákon nestanoví jinak. Likvidátorů může být více a společníci v zákonem určených případech rozhodují i o širší jejich pravomoci. Lze je též odvolávat ze své funkce.

Touto pravomocí disponuje soud, který tak činí na žádost. Veškeré informace o likvidátorovi či likvidátorech je potřebné předat obchodnímu rejstříku.⁹⁸

K převzetí společnosti dochází tím, že jednatelé přestávají vykonávat svoji funkci, předávají likvidátorovy veškeré zákonem předpokládané knihy, výpis z účtu společnosti ke dni jejího zrušení, dále pak zprávu o hospodaření po schválení poslední účetní závěrky. Likvidátor smí činit takové úkony, jež směřují k účelu likvidace společnosti, pokud zákon nebo jmenující osoba nestanoví jinak, ze své funkce je stejně odpovědný jako jednatelé společnosti za jejího trvání. Likvidátor po převzetí společnosti je povinen sestavit roční účetní závěrku, pokud předpokládá, že likvidace potrvá déle než jeden rok, k ní je přikládána zpráva s připravovanými kroky likvidátora, jež povedou k účelu likvidace a jeho zdůvodnění. Pokud není zpráva vypracována déle, než 3 po sobě jdoucí roky, je společnost bez dalšího vymazána z obchodního rejstříku.⁹⁹

Není-li zjištěn dostatek likvidačního zůstatku na uspokojení všech věřitelů společnosti, likvidátoři požádají společníky o zaplacení jejich nesplacených upsaných vkladů. Nelze připustit, aby prozatímní zůstatek likvidace byl rozdělen mezi společníky, za předpokladu, že v účetní závěrce je doloženo, že rozdělení tohoto zůstatku bude mít vliv na uspokojení pohledávek věřitelů. Likvidátoři ručí za škodu způsobenou věřitelům osobně a nerozdílně.

V poslední fázi likvidace společnosti je potřeba sestavit konečnou účetní závěrku s uvedením, jaká část zůstatku likvidace připadne tomu danému společníkovi. Tato závěrka je podána spolu se zprávou člena dozorčího orgánu obchodnímu rejstříku, u kterého byla společnost zapsána. Každý společník má právo podat stížnost do 90 dní od zápisu. Marným uplynutím této doby se konečná účetní závěrka považuje za schválenou a zůstatek likvidace je uvolněn k rozdělení pro společníky. Poté likvidátor podá návrh na výmaz společnosti z obchodního rejstříku.

I po výmazu společnosti z obchodního rejstříku mají věřitelé právo domáhat se splacení svých pohledávek a to přímo u bývalých společníků společnosti, do výše částky, jež jim byla rozdělena ze zůstatku likvidace, za předpokladu, že žádost byla podána do jednoho roku od výmazu společnosti z obchodního rejstříku.

⁹⁸ Jedná se o jméno a příjmení likvidátora, jeho pravomoc a datum jeho ustanovení.

⁹⁹ (Santouosso, 2014)

3 Komparace

V této kapitole bude srovnána česká právní úprava společnosti s ručením omezeným s italskou právní. Komparace bude rozdělena pro větší přehlednost do čtyř podkapitol, stejně jako byly rozděleny kapitoly 1. a 2., jež vymezují a seznamují s právní úpravou v České a Italské republice. Pro zjednodušení bude upuštěno od dalšího členění podkapitol.

Úvodem komparace se ohlédneme za historií společnosti s ručením omezeným na jednotlivých územích. Územích pro to, že státy vzhledem k historickému vývoji na obou územích, nejsou dnes totožné. Zatímco, na území tehdejší zemí Rakouska – Uherska, tedy Království Českého, Markrabství Moravského a Vévodství Slezského bylo možné založit společnost s ručením omezením, již v roce 1906, v Italské republice k právní úpravě tohoto typu kapitálové společnosti dochází až v Občanském zákoníku z roku 1942. Oba právní systémy později prošly mnohými legislativními změnami, než dospěly k soudobé podobě právní úpravy.

Zatímco česká právní úprava rozeznává dva typy společnosti s ručením omezeným – společnost s ručením omezeným a jednočlennou společnost s ručením omezeným, italská právní úprava pracuje se třemi typy společnosti s ručením omezeným – jednočlennou společností s ručením omezeným, společností s ručením omezeným a společností s ručením omezeným jednoduchou. Oproti české právní úpravě, která mnoho právních odlišností společnosti s ručením omezeným od jednočlenné společnosti s ručením omezeným nerozeznává, u italského dělení jich najdeme mnohem více, rozdělení společností na jednotlivé typy tohoto druhu kapitálové společnosti je ostřejší než je tomu u české právní úpravy.

3.1 Základní ustanovení

Společnost s ručením omezeným v obou právních úpravách lze zcela shodně označit za právnickou osobu, přičemž se jedná o obchodní korporaci kapitálového typu, kdy společnost sama ručí svým majetkem, nikoli její společníci, a jejímž účelem je podnikatelská činnost za účelem zisku.

Pro určení národnosti společnosti je důležitým ukazatelem sídlo společnosti, ovšem v úpravě společnosti se legislativy rozcházejí. Zatímco zakladatelé u české společnosti s ručením omezeným mají za povinnost v návrhu

zápisu společnosti do obchodního rejstříku uvádět plnou adresu sídla společnosti, u italské společnosti postačuje pouze uvedení města, kde se adresa společnosti nachází. Odpadá zde povinnost nahlašování nové adresy, pokud se společnost stěhuje jen o jedno číslo popisné dál od původní adresy.

Obchodní firma je důležitým pojmem v obou právních úpravách, ovšem i zde můžeme vysledovat jisté odlišnosti. Česká právní úprava pod obchodní firmou shledává stejně jako italská název společnosti, na něž jsou kladeny určité podmínky, v nichž se právní úpravy rozcházejí. Obě dále shodně uvádějí, že název nesmí působit zavádějícím tedy klamavým dojmem, ovšem zatímco v české právní úpravě je stanoven dodatek – s. r. o. pro všechny společnosti tohoto typu totožný, italská právní úprava rozeznává dodatky tři podle tří typů společností s ručením omezeným, které občanský zákoník připouští – S. r. l., S. r. l. semplificata, či informaci o jednočlennosti společnosti, pokud si zakladatel zvolí tuto formu ze tří nabízených alternativ, viz výše.

Základní kapitál společnosti s ručením omezeným české a italské může být téměř totožný nebo zcela odlišný. Je nutno rozlišovat, s jakým typem italské společnosti s ručením omezeným je porovnávána. Zatímco základní kapitál české společnosti je pro oba typy určen shodně jako minimálně 1,- Kč, což lze označit za totožné s kapitálem jednoduché a jednočlenné společnosti v italské právní úpravě, kde je základní kapitál stanoven na 1,- euro. V tomto případě lze konstatovat, že obě právní úpravy přistoupily k základní částce typické pro jejich měnu, ovšem česká právní úprava na rozdíl od té italské, která uvádí u těchto typů společnosti maximální výši (9.999,99 euro), žádnou maximální výši neustanovuje. Další odlišnost lze spatřovat v porovnání české společnosti a italskou standardní společností, pro kterou je stanovena minimální výše základního kapitálu na 10.000,- euro, což by vzdáleně bylo srovnatelné s bývalou českou právní úpravou, kdy byl základní kapitál tvořen alespoň částkou 200.000,- Kč. U standardní společnosti je též povinnost vytvářet rezervní fond jako dříve v české právní úpravě.

V definici společníka se obě právní úpravy neodlišují. Stejně tak jako u obecné definice podílu společníka. Odlišnost lze spatřovat u české právní úpravy, která disponuje s termínem kmenový list, jež italská právní úprava nezná ani v analogii. U práv a povinností společníků lze vysledovat větší vázanost právem u české právní úpravy, italská právní úprava téměř veškerá práva a povinnosti ponechává v „rukou“ společenské smlouvy. Český zákon

o obchodních korporacích pevně stanovuje rámec určitých práv a povinností, od kterého se společenská smlouva může odchýlit, u italské úpravy jsou takto vymezená práva a povinnosti výjimkou, italský občanský zákoník hovoří o povinnosti společníka splatit jeho upsaný vklad. Daleko sdílnější je v případě práv, která v něm lze vysledovat, ovšem nikde nejsou přímo vyjmenovány, jako je tomu demonstrativně v české právní úpravě.

3.2 Založení a vznik společnosti

Obě dvě právní úpravy shodně vyznávají dvou fázovost konstituování společnosti, tedy založení a vznik společnosti. V obou případech k založení společnosti dochází zakladatelským jednáním v podobě sepsání společenské smlouvy (či zakladatelské listiny). Dále budou porovnány jednotlivé typy společnosti s ručením omezeným.

Česká jednočlenná společnost s ručním omezeným je zakládána stejně jako italská jednočlenná společnost zakladatelskou listinou. Sepsat tuto listinu může, jak fyzická osoba, tak právnická. Odlišností ovšem již je povinnost zakladatele italské jednočlenné společnosti uvádět, že se jedná o společnost s jediným společníkem a to zvolením jedné ze tří forem, které dává italská legislativa zakladateli na výběr.

Českou společnost s ručením omezeným, jež je založena více společníky sepsáním společenské smlouvy, můžeme označit v založení za totožné s italskou právní úpravou standardní společnosti. Oproti nim jednoduchá společnost se zakládá sepsáním speciální společenské smlouvy, jejíž model je stanoven Ministerstvem spravedlnosti. Tuto společnost může založit pouze fyzická osoba.

Co do společenské smlouvy, podřadíme-li pod ní též zakladatelskou listinu, nemůžeme shledávat o větších odlišnostech v právních úpravách jednotlivých států. Velkou odlišnost vykazuje pouze speciální společenská smlouva jednoduché společnosti, která je stanovena modelem.

Obě právní úpravy konstatují, že stanovy společnosti s ručením omezeným jsou fakultativním prvkem, přesto lze vysledovat určitou odlišnost. Zatímco u české společnosti jde o volbu, italská společnost tuto volbu nemá, občanský zákoník jasně stanovuje, že veškeré ujednání mezi společníky musí být zapsána ve stanovách, která jsou typická pro danou společnost. Můžeme tedy říci, jestliže italský občanský zákoník zařazuje stanovy mezi fakultativní prvky,

v praxi není pochyb, že až na jednočlennou společnost jsou pro ostatní obligatorním prvkem.

Italská společnost stejně jako česká společnost připouští, jak vklady peněžité, tak vklady nepeněžité. Co do vkladů peněžitých, platí přísnější pravidla pro společníky italské společnosti, jelikož už při založení společnosti mají za povinnost splatit alespoň 25 % upsaných vkladů a při vzniku společnosti zbývající část. Tento vklad může být nahrazen platbou z pojistné smlouvy či bankovní zárukou. Společníci české společnosti mají sice povinnost splatit 30 %, ale až do doby zápisu společnosti do obchodního rejstříku.

Nepeněžité vklady jsou v české právní úpravě pojímány jako nemovité či movité věci, jež slouží k účelu podnikání nebo jsou pro společnost jinak prospěšné. Italská právní úprava je daleko širší, povoluje více možných nepeněžitých vkladů. Na rozdíl od českého práva italské právo zná nepeněžitý vklad výkonem práce nebo služeb ve prospěch společnosti. Tuto variantu zákon o obchodních korporacích vysloveně zakazuje, u české společnosti je tedy vysloveně nepřípustná.

Česká i italská společnost se považuje za vzniklou až zápisem do obchodního rejstříku. Odlišnost ovšem lze spatřovat v možnosti prohlásit společnost za neplatnou. Zatímco česká společnost může být prohlášena za neplatnou pouze do té doby než je rozhodnutí o zápisu společnosti do obchodního rejstříku pravomocné, italská společnost může být prohlášena za neplatnou i po zápisu do obchodního rejstříku. Platnost jednání společnosti, ale její neplatnost nezaniká, odpovědní z něho jsou společníci neplatné společnosti.

3.3 Orgány společnosti

Obě dvě právní úpravy rozeznávají obligatorní a fakultativní orgány společnosti, za stoprocentně obligatorní lze označit statutární orgán společnosti. Zatímco valná hromada v italské právní úpravě lze označit za obligatorní jen ve své mimořádné formě. Řádná valná hromada v italské právní úpravě může být nahrazena rozhodováním společníků, jež je totožné jako rozhodování per rollam v české právní úpravě, pro kterou je valná hromada obligatorním orgánem společnosti. Za ryze fakultativní orgán česká právní úprava považuje dozorčí radu, kdežto italská obdoba v podobě člena dozorčího orgánu lze považovat za obligatorní i fakultativní orgán.

Jak již bylo řečeno, valná hromada může být obligatorním i fakultativním orgánem, přesto většina rozhodování společníků probíhá zde. Zatímco působnost valné hromady v české společnosti lze dělit na zákonnou a zákonem neurčenou, vzhledem k obligatornosti tohoto orgánu společnosti. Působnost řádné valné hromady italské společnosti není zákonem dána, protože záleží na společenské smlouvě nebo stanovách společnosti, co ve svých ujednání vyhraní pro rozhodování na řádné valné hromadě. Jiná situace je v případě mimořádné valné hromady italské společnosti, která je dána zákonem, vzhledem k její obligatorní povaze.

Jisté odlišnosti lze spatřovat i ve svolávání valné hromady jednotlivých společností. V obou právních úpravách je valná hromada svolávána pozvánkou zaslánou všem společníkům, přičemž její obligatorní náležitosti jsou téměř totožné. Výjimku tvoří lhůta, ve které musí být nejpozději pozvánka zaslána společníkům. Práva společníků jsou hájena více v české právní úpravě, která stanovuje, že pozvánka musí být zaslána nejpozději 15 dní před dnem konání. To platí i pro právní úpravu italskou, ovšem pouze pro valnou hromadu mimořádnou, pro řádnou valnou hromadu je stanoveno zaslání nejpozději 8 dní před dnem konání.

Zatímco česká společnost má povinnost svolat valnou hromadu alespoň jedenkrát za účetní období a to vždy do 6 měsíců od posledního dne předcházejícího účetního období, italská společnost za předpokladu, že společenská smlouva či stanovy určí do působnosti řádné valné hromady schvalování účetní závěrky, musí být řádná valná hromada svolána nejpozději do 120 dní od konce posledního účetního období, na 6 měsíců může být prodloužena tato doba, pouze v případě, že italské společnosti se podaří prokázat zvláštní okolnosti, které jí brání ve vypracování účetní závěrky v řádném termínu.

Valnou hromadu u české společnosti může svolat v obvyklých i nestandardních podmínkách více osob než v případě italské společnosti. Průběh obou valných hromad je velmi obdobný, stejně jako právní úprava hlasování společníků společnosti, přičemž lze konstatovat opět větší spoléhání italského občanského zákoníku na úpravu ve stanovách společnosti, jelikož zákon předpokládá pouze jeden způsob většiny pro přijetí usnesení, na rozdíl od českého práva v zákoně o obchodních korporacích, které pokud není upraveno ve společenské smlouvě jinak, stanovuje hned více většin pro přijetí toho daného usnesení.

Statutární orgán je v obou právních úpravách obligatorním orgánem, který může být buď jednočlenný, nebo vícečlenný, přičemž se může jednat o kolektivní nebo nekolektivní orgán. Obě právní úpravy stanovují určité náležitosti, jež musí splňovat osoba jednatele. Ani jedna z legislativ nepřipouští, aby jednatelem byla osoba právnická. Zatímco působnost jednatele české společnosti je částečně definována i zákonem, jednatel italské společnosti je ve své působnosti limitován pouze společenskou smlouvou nebo stanovami společnosti.

Zatímco česká právní úprava stále počítá s dozorčí radou jako fakultativním orgánem společnosti, italská právní úprava po novele od 4. dubna 2012 s dozorčí radou ve společnosti s ručením omezeným již nepočítá, její místo bylo nahrazeno jednočlenným orgánem, přičemž zakladatelé italské společnosti volí mezi členem dozorčího orgánu a statutárním auditorem, jejichž pravomoci jsou zcela totožné.

3.4 Zrušení a zánik společnosti

Obě právní úpravy stejně jako u konstituování společnosti počítají s dvoufázovým procesem ukončení trvání společnosti, tedy zrušením a zánikem společnosti. Obě společnosti mohou být zrušeny, jak s likvidací, tak bez likvidace. Stejně tak může jít o dobrovolné zrušení společnosti či o zrušení ze zákonných důvodů, ovšem na rozdíl od české právní úpravy, italská právní úprava připouští i odvolání zrušení společnosti, za předem stanovených podmínek. Italská právní úprava připouští vyplacení prozatímního likvidačního zůstatku společníkům, pokud je z účetní závěrky patrné, že toto rozdělení nebude mít vliv na uspokojení pohledávek věřitelů za společností. Toto řešení česká právní úprava nepřipouští bez výjimky. Ostatní postup stanovení likvidátora i průběh likvidace lze až na drobné odlišnosti považovat za téměř totožný.

Velký rozdíl obou právních úprav lze vysledovat v situaci po výmazu společnosti z obchodního rejstříku. Česká právní úprava konstatuje, že výmaz společnosti z obchodního rejstříku nemusí být konečný, pokud se nalezne při likvidaci neznámý majetek společnosti. Tehdy dochází k opětovnému vstupu společnosti do likvidace, po předcházejícím zrušení výmazu z obchodního rejstříku. Italská právní úprava ovšem na rozdíl od té české již nepřipouští zrušení výmazu společnosti z obchodního rejstříku. Pro italskou společnost je výmaz z obchodního rejstříku konečným a nezvratným úkonem.

Závěr

Cílem této diplomové práce byla komparace dvou legislativních úprav – české a italské. Tento cíl byl splněn a to, i přestože jsem ve své práci nevyčerpala veškeré znaky společnosti s ručením omezeným. Zaměřila jsem se pouze na ty, které společnost ponejvíce charakterizují a ve kterých lze shledávat odlišnosti jednotlivých právních úprav. I když se jedná o stejnou společnost a oba právní řády spadají do kontinentálního systému práva, může zde vysledovat poměrně mnoho odlišností, které jsou dané historickým vývojem jednotlivých legislativ (právní úprava společnosti s ručením omezeným na území současné České republiky zde byla již v roce 1906, zatímco na území současné Italské republiky je společnost upravena až v roce 1942), ale také odlišným právním okruhem, na které se kontinentální právní systém dále dělí. Zatímco legislativa České republiky se řadí k okruhu práva rakouského, legislativa Italské republiky spadá do okruhu práva francouzského.

Práce je rozdělena do 3 velkých celků, přičemž v prvních dvou je nadefinována právní úprava té dané země, České republiky či Italské republiky. Třetí celek se věnuje samotné komparaci těchto právních úprav. V závěru bych chtěla vyzdvihnout hlavní odlišnosti legislativních úprav ve sledovaných zemích. Za hlavní odlišnost v právních úpravách musíme beze sporu považovat rozdělení společnosti s ručením omezeným na jednotlivé typy. Zatímco česká úprava společnosti s ručením omezeným dále nečlení, pouze konstatuje, že u tohoto druhu obchodní komparace je možná i jednočlenná společnost, můžeme to v důsledku považovat za ono dělení, italská právní úprava společnost s ručením omezeným dále člení na jednotlivé typy, které zná celkem 3, přičemž o jednočlenné společnosti upravené v italském občanském zákoníku může říct, že až na drobné odlišnosti kopíruje českou jednočlennou společnost, naopak jednoduchá společnost a společnost standardní, které dále zná italská právní úprava jsou ve výsledku určitou směsicí některých prvků české společnosti s ručením omezeným, nelze ji tedy srovnávat pouze s jedním z těchto dvou typů italské společnosti s ručením omezeným, jelikož má určité prvky společné s první společností a určité prvky společné s druhou společností.

Za další podstatné odlišnosti lze považovat splacení upsaných vkladů, kdy na zakladatele italské společnosti jsou kladeny vyšší požadavky, ovšem naopak je

italské právní úprava liberálnější v přípustnosti různých typů vkladů¹⁰⁰, kde čeští zakladatelé společnosti nemají ponecháno toliko na výběr. Velkou odlišnost můžeme spatřovat i v základním kapitálu, kde u italské společnosti se základní kapitál pohybuje od 1,- eura přes omezenou horní hranici u jednoduché společnosti na výši 9.999,99 eura po minimální základní kapitál u standardní společnosti, který je stanoven na 10.000,- euro, oproti tomu české právní úprava odvozuje výši základního kapitálu z minimální výše vkladu, které činí 1,- Kč, na místě by bylo uvést, že minimální vklad u italské společnosti není stanoven a může klesnout pod hodnotu 1,- eura. Italská právní úprava též zakládá u standardních společností povinnost založení rezervního fondu, která byla již z české právní úpravy vypuštěna.

Mezi další výrazné odlišnosti jednotlivých legislativ se řadí úprava společenské smlouvy u jednoduché společnosti¹⁰¹, kde je stanovena přímo ministerstvem spravedlnosti v modelové podobě, rozloženost rozhodování na valné hromadě a rozhodování per rollam, přičemž zatímco česká společnost má povinnost valnou hromadu (řádnou) svolávat a rozhodování per rollam je v českém právu druhotné, italská společnost se může bez řádné valné hromady úplně obejít, jelikož veškerá jí zákonem vyhraněná působnost může být převedena do působnosti rozhodování společníků, které je totožné s českým rozhodováním per rollam, rozdílné kontrolní orgány, zatímco česká společnost může fakultativně zřídit dozorčí rady, italská společnost za určitých podmínek má povinnost zvolit člena dozorčího orgánu či statutárního auditora, ovšem vždy se jedná pouze o jedinou osobu.

Z pohledu na právní úpravy v jednotlivých zemích nelze určit, která z úprav by byla dokonalejší a propracovanější, v obou lze nalézt záporny i klady. Legislativa obou zemí v poslední době prošla, ať kodifikací civilního práva v České republice, tak řadou novel v Republice Italské, přičemž se zcela určitě nejedná o stav konečný a obě země budou svoji právní úpravu společnosti s ručením omezeným dále novelizovat. Právě při dalších novelách zákonodárci nemusejí vycházet pouze z chyb vlastní právní úpravy, ale mohou se inspirovat i ostatními právními úpravami v řadě jiných zemí. Potěšilo by mne, kdyby k tomu přispěla i moje diplomová práce.

¹⁰⁰ Toto neplatí pro jednočlennou společnost, kde jsou přípustné pouze peněžité vklady.

¹⁰¹ Italská právní úprava.

Cizojazyčné resumé

Il tema della mia tesi affronta la comparazione delle Società a responsabilità limitata nei due scenari nazionali nella Repubblica Ceca e nella Repubblica Italiana. Il mio elaborato scritto é suddivisito in tre parti. Le prime due, illustrano la legislazione nei singoli paesi – Repubblica Ceca e Repubblica Italiana. La terza parte espone la comparazione degli elementi caratteristici delle società prese come oggetto di studio. Per elaborare al meglio questa comparazione, sono stati selezionati alcuni elementi caratteristici delle società a responsabilità limitata e in cui le legislazioni presentano tratti molto diversi. Gli ordinamenti giuridici di entrambi i paesi rientrano nell sistema del ordinamento giuridico continentale anche se dobbiamo specificare come ordinamento italiano seppur diportata nazionale rientri nel ordinamento giuridico francese e quello ceco nel modello austriaco. Bisogna specificare come il modello italiano sia quello ceco che si siano sviluppati in contesti storici differenti.

Nel diritto italiano troviamo tre tipi di Società a responsabilità limitata mentre in quello ceco solamente due. Fra le maggiori differenze nei modelli presi come oggetto di studio troviamo nel capitale sociale, nei conferimenti, nelle quote, nella attività della assemblea ordinaria, nel sindaco, nel revisore legale e nella liquidazione della società a responsabilità limitata.

Použité prameny

České

Monografie

- **BĚLOHLÁVEK, Alexander J. a další.** *Komentář k zákonu o obchodních korporacích.* Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2013. str. 2736. ISBN 978-80-7380-451-0.
- **DVOŘÁK, Tomáš.** *Společnost s ručením omezeným.* Praha : ASPI-Wolters Kluwer, 2008. str. 516. ISBN 978-80-7357-344-7.
- **DVOŘÁK, Tomáš.** *Valná hromada s. r. o.* Praha : Wolters Kluwer ČR, 2011. str. 435. ISBN 978-80-7357-710-0.
- **ELIÁŠ, Karel.** *Společnost s ručením omezeným.* Praha: Prospektrum, 1997. str. 254. ISBN 80-7175-047-6.
- **KNAPP, Viktor.** *Teorie práva.* Praha: Nakladatelství C.H.Beck, 1995. str. 248. ISBN 80-7179-028-1.

Právní předpisy

- *ÚZ 900: Nový občanský zákoník.* Ostrava : Sagit, 2012. str. 320. ISBN 978-80-7208-920-8.
- *Zákon o obchodních korporacích.* Ostrava : Sagit, 2012. str. 112. ISBN 978-80-7208-921-5.

Internetové zdroje

- **KYSELOVÁ, Tereza.** *"Honzík Nováků" nebo "Sedící býk" - úprava obchodní firmy v novém občanském zákoníku.* epravo.cz [online]. 2013, [cit. 2015-02-08]. Dostupné z WWW: <http://www.epravo.cz/top/clanky/honzik-novaku-nebo-sedici-byk-uprava-obchodni-firmy-v-novem-obcanskem-zakoniku-92158.html>
- **PETRÁČEK, Vladimír.** *Kdy nemůže společník obchodní společnosti vykonávat své hlasovací právo?.* epravo.cz [online]. 2014, [cit. 2015-02-11]. Dostupné z WWW: <http://www.epravo.cz/top/clanky/kdy-nemuze-spolecnik-obchodni-spolecnosti-vykonavat-sve-hlasovaci-pravo-96382.html>

Zahraniční

Monografie

- **SIRTOLI, Mario.** *Società a responsabilità limitata.* Roma: Gruppo Buffetti S.p.A., 2013. str. 371. ISBN 13 978-19-12670-8
- **VITOBELLO, Carmen Maria, DENTE, Giuseppe.** *le società di capitali.* Napoli: Edizioni Giuridiche Simone, 2005. str. 523. ISBN 9788824482721.
- **SANTOUOSSO, Daneile U.** *Commentario del codice civile.* Torino : Utet Giuridica, 2014. str. 1080. ISBN: 978-88-5981135-0.

Právní předpisy

- Codice civile italiano n. 262/1942 - Libro quinto - del lavoro (D. L. n. 76/2013)